

РЪКОВОДСТВО ПО СОЦИАЛНО ДОГОВАРЯНЕ И РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ В ОБЩНОСТТА

Настоящото ръководство е подготвено в рамките на проект “Партньорски модел за договаряне и развитие на социални услуги в общността”, финансиран от Фонд “Социално подпомагане”, Министерство на труда и социалната политика

От екип в състав:

**Стели Петева и Виолина Ананиева (ИСУО)
Надя Шабани, Мариета Димитрова и Атанас Славов (БЦНП)**

© 2009 Български център за нестопанско право. Институт за социални услуги в общността. Всички права запазени.

**София, ул. “Г. С. Раковски” 61
(+359 2) 9832149
www.iscc-bg.org**

**София, ул. “Добруджа” 6
(+359 2) 9 888 166; 9 816 617
www.bcnl.org**

ИСУО и БЦНП допускат използване на текстове от материала с единствено условие да бъде цитиран източникът.

I. УВОД

Правителствените политики за реформа на социалната сфера от последното десетилетие имат два основни приоритета по отношение предлагането на социални услуги за граждани. Първият приоритет е *децентрализацията* на социалните услуги, разбрана като възможност местната власт да поеме основната отговорност да оценява нуждите на гражданите в местната общност и да организира процеса по предоставяне на услугите, като самото предоставяне на услугите може да бъдат възложено на външни доставчици чрез т.нар. социално договаряне. Това е израз на общата тенденция в Европа от 80-те години на 20 век до днес, според която постепенно държавата се оттегля от преките ангажименти да “доставя” услуги на определени групи в неравностойно положение, като продължава да има ангажимента да финансира и контролира предоставянето им от външни доставчици. Вторият приоритет на правителствените политики в социалната сфера е *деинституционализацията* - услугите се предоставят в общността и само след изчерпване на всички други възможности лицата се настаняват в специализирани институции.

В резултат на тези политики, целящи дългосрочно реформиране на социалната сфера, се приеха съответните промени законодателството. С промените през 2003 г. в Закона за социалното подпомагане (ЗСП) и в Правилника по неговото прилагане (ППЗСП) за първи път се позволи държавата да *възлага* част от т.нар. публични услуги от важни обществени сфери на външни доставчици.

1. Проект “Партньорски модел за договаряне и развитие на социални услуги в общността” с подкрепата на Фонд “Социално подпомагане”

Проектът е инициран от *Фондация “Институт за социални услуги в общността”* (ИСУО) в партньорство с *Българския център за нестопанско право* (БЦНП). Проектът цели разработване на партньорски модел за инициране, договаряне и развитие на социални услуги в общността, в контекста на реформата за децентрализираното им управление. Основните дейности са: анализ на добри примери за публично-частно партньорство в социалната практика, анкетно проучване сред НПО и общински администрации на подходите за инициране на социални услуги, както и провеждане на 6 регионални обучения за общински администрации и доставчици на социални услуги. В рамките на проекта се подготвя и разпространява Ръководство за договаряне на социални услуги. Също така се сформира работна група с представители на ангажираните държавни институции за формулиране на ключови потребности от законодателни мерки в областта на публично-частното партньорство в социалната сфера.

• Цели на проекта

Обща цел: Разработване и популяризиране на партньорски модел за инициране, договаряне, предоставяне и устойчиво развитие на социални услуги в общността.

Специфични цели:

- Да се проучат и анализират подходите и добрите практики в страната за инициране, договаряне, управление и устойчиво развитие на социалните услуги в общността.
- Да се разработи Ръководство за ефективно договаряне и партньорство в развитието на социални услуги в общността.
- Да се разшири организационния и професионалния капацитет на доставчиците на социални услуги и местните власти за предоставяне и активно партньорство в развитието на социални услуги за уязвими групи.

- Да се повиши качеството, устойчивостта и многообразието на предоставяните социални услуги в общността.
- Да се инициират съвместно с ангажираните държавни институции законодателни стъпки в подкрепа на публично-частното партньорство в областта на социалните услуги.

• Партньори

Институт за социални услуги в общността (ИСУО) е неправителствена организация, която стартира дейността си през м. февруари 2008 г. като “наследник” на проект “Социални услуги в замяна на нови работни места” (СЕЙН), инициран от Министерство на труда и социалната политика (МТСП) с подкрепата на Програмата на ООН за развитие (ПРООН). Проектът разработи и изпробва нов децентрализиран модел за финансиране, предоставяне и управление на социални услуги в общността, като понастоящем опитът му се прилага в рамките на националните програми за социално включване и социални услуги в домашна среда (Национална програма “Асистенти на хора с увреждания” и Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”).

ИСУО е член на Европейската асоциация на доставчиците на социални услуги за хора с увреждания.

Мисията на ИСУО е да подкрепя дейността на организации-доставчици на социални услуги с разнообразни ресурси – иновативни модели на социална работа, ноу-хау продукти, организационно консултиране и консултиране на социални услуги, обучение на екипи и помагащи, застъпничество и законодателни инициативи.

ИСУО си поставя за цел:

- Да подпомага социалната интеграция и личностната реализация;
- Да работи за превенция и защита от дискриминация на децата и жените;
- Да подпомага прехода от институционални грижи към социални услуги в общността;
- Да разработва, прилага и популяризира модели за подкрепа на нуждаещите се;
- Да работи като ресурсен център за различни заинтересовани страни: доставчици, потребители и техните организации, органи на държавната и местната власт;
- Да оказва консултантска помощ в процеса на предоставяне на социални услуги в общността;
- Да работи за овластяването на потребителите на социални услуги.

Българският център за нестопанско право (БЦНП) е създаден през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза. БЦНП е местният партньор на Международния център за нестопанско право и е съучредител на Европейския център за нестопанско право. Мисията на БЦНП е да оказва правна подкрепа за развитието на гражданското общество в България. БЦНП разпростира дейността си на територията на цялата страна, предоставяйки експертна правна помощ на нестопански организации, местните власти и институциите.

БЦНП работи с цел:

Развитие и утвърждаване на гражданското общество и предоставяне на активна подкрепа за стимулиране на различни сфери на партньорство в работата на местната власт и третия сектор, което да повиши едновременно качеството на публичните услуги и да насърчи ролята на неправителствените организации при търсенето на решения на местни и национални проблеми.

2. Предизвикателства пред процеса на социално договаряне

Оценката на практиката по прилагане на новите насоки и процедури в законодателството, регулиращи процеса на социално договаряне, е необходима стъпка за бъдещото усъвършенстване на правната уредба. Някои основни заключения могат да бъдат направени въз основа на проучените практики по възлагане на социални услуги на външни доставчици.

- **Смесване на ролите на отделните участници:** Въпреки прокламираната в закона равнопоставеност на частноправните и публичноправните доставчици, на практика се получава разминаване в статута им. Услугите, предоставяни от общините, имат осигурено финансиране от републикански или общински бюджет, а достъпът до такива средства от страна на външните доставчици зависи изцяло и само от решението на кмета на съответната община. Налице е конфликт на интереси, тъй като местната власт съвместява едновременно ролите на доставчик и възложител, което обяснява и липсата на мотивация в общинските администрации да възлагат извършването на социални услуги на други доставчици. Наред с това, частноправните доставчици подлежат на задължителна регистрация към Агенцията за социално подпомагане, което създава на практика неравнопоставеност с публичноправните субекти.
- **Промяна в начина на мислене:** Наследеният негативен опит от работа в условията на силно централизирана държава прави по-трудно установяването на работещи партньорства и създаването на добри практики в социалната сфера. Тъй като през много дълъг период от време държавата и общините са били основни доставчици на социални услуги, съществува инерция в мисленето, според която предоставянето на този тип услуги следва да се преди всичко от публичната власт.
- **Недоверие в партньора:** Липсват устойчиви традиции при създаване на партньорство между държавата, местните власти и частните субекти. Дори да се предвижда такова партньорство в различни стратегии., споразумения и други документи с политически характер, много често не се стига до реално и равноправно отношение между държавата и общините, от една страна, и частноправните доставчици, от друга. Честа практика е включването на външните доставчици в различни формати на партньорства да се използва за легитимиране на вече взети решения, без да могат организациите реално да повлияят върху процеса.
- **Ефективен механизъм за контрол на качеството:** Съществуващата система за контрол върху качеството на социалните услуги е неефективна. Налице е обективна необходимост от усъвършенстване на критериите и стандартите за качество на предоставяните социални услуги и разработване на ефикасна система за мониторинг.
- **Липсата на достатъчно капацитет и информация:** Често, пречка за развитие на реформата се явява липсата на информация както относно възможностите, които дава правната рамка за партньорство и договаряне на услугите, така и за съществуването на подготвени доставчици на социални услуги.
- **Липса на приемственост:** При промяна на управляващите кадри и представителите на отделните политически сили на местно ниво често се констатира липса на приемственост по отношение осъществяваните политики на децентрализация на социални услуги.

Следва да се обърне внимание и на още една особено важна тенденция - съществуват негативни финансови стимули, които карат общините да поддържат

сегашното разпределение на социалните услуги – на делегирани и местни услуги. Те не финансират делегираните услуги - услугите в институциите и в дневните центрове, което прави изгодно от тяхна гледна точка да развиват тези услуги за сметка на услугите местна дейност. В случая местните власти се лишават от правомощия за сметка на осигурено финансиране.

3. Основни принципи и насоки при предоставянето на социални услуги

Предоставянето на социални услуги следва да се съобразява с няколко основни изисквания, като част от тях са нормативно закрепени, а друга – изведени от добрите практики в България и Европейския съюз. Сред тях са:

- Социалните услуги следва да се предоставят близо до потребителите, по възможност там, където живеят те или техните семейства.
- Социалните услуги в общността следва да са организирани по начин, който стимулира потребителите да развиват своята независимост и възможност за водене на самостоятелен начин на живот.
- Социалните услуги в общността трябва да бъдат гъвкави, да са съобразени с потребностите на потребителите.
- За успешното структуриране на социалните услуги е необходима промяна на ролята и нагласите на отделните участници в процеса. Привличането на нестопански организации като доставчици на социални услуги повишава ефективността на социалните услуги в общността.
- Необходими са партньорски отношения с други доставчици на социални услуги, свързани със съответната целева група, както и със социални предприятия и търговски субекти, функциониращи на съответната територия.
- Финансирането на социалните услуги е необходимо да се осъществява въз основа на оценка на нуждите на потребителите и на капацитета и броя на доставчиците, осъществяващи дейност на съответната територия.
- Необходимо е прилагане на принципа “средствата следват потребителя”.

II. МЕТОДОЛОГИЯ НА “СОЦИАЛНОТО ДОГОВАРЯНЕ”

Социалното договаряне представлява форма на публично-частно партньорство между държавата, в лицето на местната власт, и т.нар. частни доставчици на социални услуги. Рамката на това партньорство е очертана в българското законодателство¹.

- **Същност на партньорството:** Държавата/местните власти делегират дейностите по предоставянето на социални услуги на частните доставчици, като ролята на държавата/местните власти се ограничава до финансиране и контрол върху начина на разходване на средствата и качеството на предлаганите услуги.
- **Предмет на партньорството:** възлагане на всички видове социални услуги, независимо от източника им на финансиране (републикански и/или местни бюджети).
- **Партньори:** общините² и частните доставчици на социални услуги. За да имат статута на доставчик на социални услуги, последните следва да са вписани в регистъра към Агенцията за социално подпомагане (АСП), а ако предоставят социални услуги за деца – да имат лицензия от Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД).

За да се утвърди социалното договаряне като успешна форма на партньорство е необходимо при провеждане на конкурсите и в процеса на договаряне да се спазват законовите изисквания, както и да се анализират и прилагат вече съществуващите добри практики на социално договаряне в редица български общини.

Настоящата методология е разработена като отделни стъпки, които следва да се спазват при осъществяване на различните етапи от конкурсната процедура и в процеса на договаряне.

1. Правен механизъм

Процесът на социално договаряне като форма на публично-частно партньорство, има комплексен характер. В него участват различни правни субекти – публични институции (кмет и общинска администрация, АСП) и частноправни организации (юридически лица с нестопанска цел - ЮЛНЦ и търговци). Поради особената форма на взаимодействие между различните “актьори”, е създадена изрична правна уредба, която да съчетава принципите на *публичност, императивност и ефективност* от една страна, и *свободата на договарянето и доброволността* от друга, така че да бъдат постигнати специфичните цели на процеса на децентрализация в социалната сфера.

За първи път в българското социално законодателство, въз основа на чл.24а от Закона за социално подпомагане (ЗСП), бе дадена възможност на частните субекти - доставчици на социални услуги да кандидатстват за финансови средства за извършване на социални услуги от републиканския и от общинските бюджети. В ЗСП (чл.18 ал.5,

¹ Закон за социално подпомагане и Правилник за неговото прилагане. Правните изводи в текста се основават на анализ на нормативна база, актуална към септември 2009 г.

² В настоящия материал е използван термина “община” обозначавайки с него един от основните играчи в процеса на социално договаряне. С оглед на правната коректност следва да се уточни, че се има в предвид кметът – органът, на който са делегирани от законодателството правомощия да възложи на външен участник предоставянето на социална услуга.

ал. 6 и ал.8) и Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ПЗСП, чл.37 и сл.) бе уредено социалното договаряне като възможност да се възложи по силата на договор предоставянето на социални услуги, включително управлението на специализирани институции и на услуги в общността, на частни субекти-доставчици на социални услуги, класирани въз основа на конкурс. Органът, който по силата на ПЗСП може да вземе решение за възлагане на предоставянето на социални услуги, е кметът на съответната община.

Според ЗСП, всички дейности – държавни или общински – в областта на социалните услуги се възлагат чрез **конкурс** или по договаряне при единствен кандидат. На практика, винаги трябва да бъде провеждан конкурс, за да се установи, че има един кандидат и ако той отговаря на изискванията, може да се премине към пряко договаряне с него.

Като единствен правен механизъм за определяне на доставчик на социални услуги, конкурсът създава условия за конкуренция между равнопоставените доставчици. В условията на свободна “пазарна” състезателност се прави избор между алтернативно добри предложения за предоставянето на социални услуги, като избраното предложение в по-пълна степен отговаря на интересите на потребителите и общността.

Законодателно са уредени основните стъпки в процеса на социално договаряне, разписани са основните компетенции на съответните публични органи, както и минимално необходимото съдържание на издаваните/приеманите актове (заповеди, решения, договор). Съчетаването на императивна правна регламентация с възможности за диспозитивно оформяне на съдържанието на конкретните актове, дава възможност за съобразяване на еднообразието на формата с многообразието и спецификите на местните практики и условия по провеждането на конкурсите.

2. Конкурсна процедура: стъпки и термини

Нормативно са уредени няколко основни етапа в конкурсната процедура:

- Откриване на конкурса с издаване на заповед на кмета на общината;
- Назначаване на комисията по провеждане на конкурса;
- Оценка на конкурсните предложения и класиране на участниците;
- Определяне на спечелилия конкурса кандидат;
- Сключване на договор със спечелилия кандидат.

Заповед на кмета за откриване на конкурса

Съдържанието на заповедта на кмета на общината, с която се открива конкурсната процедура, е посочено в ПЗСП³. За да се гарантира прозрачността на конкурса и бъдещата безпроблемна работа на комисията, която ще класира постъпилите предложения, е необходимо на този етап детайлно да бъде разработена посочената заповед и да включва подробно описание на нормативно посочените реквизити. Те са:

✓ Условията за участие и изискванията към кандидатите

Кой може да участва, какви общи и специални изисквания има към него (например ако социалната услуга, за която се търси възлагане е за

³ По реда на чл. 37 от ПЗСП.

определена целева група, кандидатът да има определен опит с тази група), евентуално изискване за собствен принос (подобно на европейските проекти), възможно условие за наличие на съответна материална база, от която да се администрира услугата, др.

➤ **Характеристиката и спецификата на социалната услуга, която се възлага**

Посочват се видът и обемът на социалната услуга, която ще се възложи, заедно с всички съпътстващи я специфики, с оглед на конкретния конкурс, как възложителят очаква да се изпълни услугата и с какъв ресурс и пр.

➤ **Финансирането и начина на предоставяне на средствата**

Сумата, която ще се предостави, нейният източник, период и траншове на предоставяне, ще се предостави ли определена материална база и пр.

➤ **Необходими документи на участниците**

Документи, удостоверяващи правния статут на кандидатите: копия от съдебни решения за регистрация и последващи промени, удостоверения за актуално състояние, документи, удостоверяващи съответните необходими административни регистрации, отчети за предходни периоди, за да се провери финансовата стабилност на кандидатите, декларации, препоръки (те ще удостоверят имиджа и опита на кандидата) и др.

Възложителят следва да гарантира, че информацията, представляваща търговска тайна на съответния кандидат, няма да бъде обявявана и ще бъде надлежно съхранена от комисията и ползвана единствено за целите на конкурса.

Забележка: Всеки кандидат следва да представи програма за развитие на социалната услуга. Това е основният документ – предложение на кандидата, което съдържа неговото виждане и оферта как той ще администрира и предоставя възложената му услуга. Относно програмата за развитието на социалната услуга, в ППЗСП няма изрично посочени изисквания. По съдържание тя е близка до всички елементи, необходими при кандидатстване с проект. Примерно⁴ съдържание на такава програма може да бъде:

- Задачи на програмата за социалната услуга;
- Срок за изпълнение;
- План на дейностите по програмата;
- План за разходване на средствата по дейностите (бюджет);
- Съотносимост към критериите и стандартите за социалната услуга;
- Работен капацитет на кандидата;
- Квалификация на кадрите;
- Досегашен опит в сферата на социалните услуги;
- Финансова стабилност;

⁴ Независимо, че не са определени нормативно изискванията към програмата за развитие на социалната услуга, следва в предварително изготвените от общините конкурсни документации да се посочат всички необходими реквизити на програмите, с които ще кандидатстват доставчиците, за да се получи достатъчно и ясна информация за техните предложения.

- Участие на подизпълнители;
- Мултипликационен ефект от програмата.

➤ **Дата, час и начин на провеждане на конкурса**

Как, на колко етапа ще се проведе конкурса (например може да се предвидят два етапа: подаване на документи и интервю), време на провеждане на конкурса) и пр.

➤ **Краен срок и място за подаване на документите**

Краен срок за подаване на документите, оформяне, конкретно място за подаване и пр.

➤ **Краен срок за обявяване на резултатите от конкурса**

Срокове (ако е на два етапа) за обявяване на резултатите

➤ **Начин на оценяване**

Изчерпателно следва да се посочат всички критерии, въз основа на които ще бъде направена оценката на комисията; при начина на оценяване следва да бъдат посочени критериите за оценка, които ще носят предимства на участниците (ако има такива).

➤ **Други специфични условия** (с оглед на конкретния конкурс)

Текстът на заповедта следва да бъде точно определен и да не дава възможност за тълкуване по отношение на отделните ѝ реквизити. При наличие на неяснота в заповедта по отношение на изискванията към кандидатите и условията на конкурса, прилагането на заповедта следва да е в полза на кандидата и той не може да бъде дисквалифициран само на формално основание.

В заповедта могат да се упоменат и други условия към кандидатите, произтичащи от спецификата на социалната услуга, която се възлага чрез конкурс.

Публичност

Важно условие за легитимност и публичност на конкурсите, е задължението за публикуване на обявление за провеждания конкурс в един национален и един местен всекидневник най-малко 45 дни преди датата на провеждането на конкурса. Това е позитивно разрешение, доколкото в рамките на общината е възможно да няма доставчик с достатъчен капацитет за предоставянето на социалната услуга. Така конкурсът става отворен за доставчици, които не са регистрирани на територията на общината, но които имат опит в социалната сфера и качествено могат да предоставят социалната услуга. Нещо повече, след приемането на страната ни в Европейския съюз, социални услуги могат да се предоставят и от чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на Европейския съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си законодателство, т.е. и тези субекти могат да

кандидатстват по обявени конкурси за възлагане. Органите на местната власт са длъжни да спазват принципа на равнопоставеност и недискриминация спрямо всички субекти - доставчици на социални услуги.

Освен законовото изискване за публикация на обявата за конкурса в пресата, би било добре да се извърши оповестяване и по други начини – по регионални радио- или ТВ-станции, кабелни оператори, разяснителна среща с потенциални доставчици на социални услуги в региона. Привличането чрез различни средства на повече кандидат-доставчици ще се отрази положително на конкурсните предложения – местната администрация ще има истински избор между алтернативно добри програми за развитие на социалната услуга.

Делегирани държавни дейности и местни дейности

Чрез горепосочената конкурсна процедура могат да се възлагат всички социални услуги – местни или делегирани държавни дейности. Това разделяне се определя ежегодно с решение на Министерски съвет. Последното разделя дейностите в социалната, образователната и здравната сфера на такива, финансирани от републиканския и от местните бюджети. Посочва се кои дейности ще се финансират от републиканския бюджет с конкретните финансови стандарти за веществена издръжка и стандарти за работна заплата на заетите в системата лица. За местните дейности в социалната сфера само са изброени кои са *типичните* местни дейности (“домашен социален патронаж”, “трапезарии” и др.), без да се посочва схемата на тяхното финансиране. Всяка една община в рамките на финансовата си самостоятелност решава какви услуги да предлага и колко да струват те. Общините могат да решат с оглед на конкретните потребности на местната общност да откриват и финансират т.нар. *алтернативни услуги*⁵.

Разкриването на делегирани държавни дейности следва схемата, посочена в ППЗСП, а именно: Изпълнителният директор на АСП разрешава откриване или закриване на специализирани институции за предоставяне на социални услуги и на социални услуги в общността, когато са делегирани от държавата дейности и отговарят на стандартите и критериите за социални услуги, по предложение на директора на Регионалната дирекция за социално подпомагане. Предложението трябва да се съпътства от мотивирано решение на общинския съвет за откриване или закриване, като се посочват капацитетът, числеността на персонала, средствата за работна заплата, стандартът за издръжка и датата на откриване или закриване на специализираната институция или на социалната услуга в общността. Прилага се и копие от документ за собственост на сградата, в която ще се предоставят услугите.

Разходните стандарти за финансиране на делегирани услуги се изчисляват на базата на броя на местата, т.е. на капацитета на институцията. Изготвянето на общинския бюджет в частта му за социалните институции и дневните центрове се извършва, като натуралната единица – брой места, се умножи с размера на стандарта, регламентиран в Решението на Министерски съвет за съответната година. Стандартите за делегирани социални услуги са единни за цялата страна. Не се отчитат специфичните особености на функциониране на институциите и на оказваните от тях услуги.

⁵ Чл. 36, ал. 5 от ППЗСП.

3. Комисии за оценка: структура, участници, вземане на решения, оценяване на предложенията

Назначаване на комисията по провеждане на конкурса

Кметът на общината определя със заповед комисията за провеждане на конкурса. В ППЗСП не се говори много за състава на тази комисия. Записано е само, че в нея се включва и представител на АСП. По отношение на останалите членове на комисията преценката изцяло принадлежи на кмета на общината. На практика обаче, той трябва да се съобразява с вече утвърдените в редица български общини добри модели на социално договаряне, както и с приетите стратегически документи в социалната сфера, които изискват публичност на процедурите и широко участие на НПО в процесите на вземане на решения в социалната сфера.

От проведените досега конкурси може да се направи изводът, че за членове на комисията се назначават заемащите ръководни длъжности в икономическия, социалния и юридическия отдел на общината (ресорният заместник кмет, главен юрисконсулт на Общината, директор Дирекция “Финанси”, директор Дирекция “Социални дейности”).

За да се гарантира прозрачността на работата на тази комисия, е препоръчително в състава ѝ да се включи и представител на Обществения съвет по социално подпомагане, създаден по реда на чл.52 ал.1 от ППЗСП. По този начин, чрез участието на свой представител, Общественият съвет като орган за упражняване на обществен контрол, от една страна ще оправдае своята функция, а от друга, ще бъде един гарант за ефективните решения на комисията.

С оглед на потенциални рискове за оказване на натиск върху членове на комисията, е препоръчително, имената на членовете да останат анонимни поне до обявяване на оценката (или формирането на комисията да стане след постъпване на предложенията).

Оценка на конкурсните предложения и класиране на участниците

При осъществяването на този етап, комисията следва много стриктно да спазва сроковете, определени от нормативните актове и сроковете, фиксирани в заповедта за провеждане на конкурса. В ППЗСП е посочено, че в 14-дневен срок от провеждането на конкурса комисията извършва оценка на кандидатите. Всяко предсрочно или забавено действие на комисията би могло да доведе до пораждаване на съмнения в нейната ефективност и безпристрастност (съответно нейните решения биха били атакуеми по съдебен ред).

Основните критерии (тези, които са задължителни) за оценката на конкурсните предложения и програмите за предоставяне на социална услуга са посочени в ППЗСП:

- съответствие на кандидата на предварително обявените условия;
- опит на кандидата в предоставянето на социални услуги и търговска репутация;
- работен капацитет на кандидата и квалификация на кадрите;
- финансова стабилност на кандидата;
- представена от кандидата програма за развитие на социалните услуги;
- други изисквания.

Препоръчително е, в рамките на конкретния конкурс критериите да бъдат разширени съобразно нуждите за изпълнение на конкретната услуга и целите на възлагането ѝ.

Матрица за оценка

За да се гарантира ефективното провеждане на обсъжданията в комисията, както и прозрачността на конкурсната процедура, е необходимо на този етап да е налице матрица за оценка на предложенията, разработена в съответствие с начина на оценяване, посочен в заповедта на кмета за откриване на конкурса и критериите на чл.38 ал.4 от ППЗСП. Определени критерии могат да имат по-голяма относителна тежест при оценката и да носят предимства за кандидатите, само ако са упоменати като такива в заповедта на кмета за откриване на конкурса. Членовете на комисията следва да разполагат с тази матрица и да я ползват по време на отваряне и обсъждане на конкурсните предложения.

Практиката по провеждането на конкурсите в различни български общини показва, че пълноценното използване на матриците от комисиите допринася за по-бързо и консенсусно вземане на решение за определяне на доставчика с най-доброто предложение за предоставяне на социална услуга.

Резултатите от работата на комисията се отразяват в *протокол*. Предложенията на отделните участници следва да се отварят, разглеждат и оценяват по реда на тяхното постъпване. Към отваряне на следващо предложение следва да се пристъпи едва след като предходното е разгледано, обсъдено, оценено в съответствие с разработената матрица за оценка и резултатите са записани в протокола на комисията. След разглеждане на всички постъпили предложения, комисията ги класира възходящо. На първо място се класира предложението на участника, събрало най-много точки съгласно матрицата за оценка. Класирането се записва в протокола, който се подписва от всички членове. Протоколът се предоставя на кмета на общината за издаване на заповед по реда на чл.39 ал.1 от ППЗСП.

Когато в рамките на обявения конкурс е подадено само едно предложение, т.е. има само един кандидат, се преминава към процедура на *пряко договаряне*. Комисията уточнява непосредствено с доставчика конкретните измерения на предоставянето на социалната услуга – бюджетът, програмата за развитие на социалната услуга. Комисията може да иска корекции на предоставената документация, така че да бъдат в по-добра степен гарантирани интересите на потребителите и общността.

Практиката от проведените конкурси показва, че и при участието на няколко кандидати и след определянето на най-добрата конкурсна оферта, отново има процес на пряко договаряне и уточняване на условията по бъдещия договор. Това договаряне обаче трябва да съответства с основните параметри на обявения конкурс.

Като допълнителна гаранция за осигуряване на прозрачност на работата на комисията е препоръчително заседанието ѝ да не е закрито, а да се осъществява в присъствието на наблюдатели: представители на Обществения съвет и съответните комисии към Общинския съвет, които имат отношение към социалните услуги, за които се провежда конкурса.

С оглед гарантирането на безпристрастното провеждане на конкурса има добра практика за подписването от членовете на комисията на декларации за избягване на конфликт на интереси. Позитивна стъпка е поканата към журналисти от местните медии да присъстват на самото провеждане на събеседването с кандидатите, с което

се осигурява достъпа до информация на местната общественост и се съобразява принципа на публичност на конкурса.

Определяне на спечелилия конкурса кандидат

Това става с издаване на заповед от кмета на общината за определяне на спечелилия конкурса кандидат по реда на чл.39 ал.1 от ППЗСП.

Издаването на заповедта на кмета за определяне на лицето, спечелило конкурса и съответно уведомлението за резултатите от конкурса до всички участници следва да бъде осъществено в рамките на сроковете на чл.39 от ППЗСП, а те са:

- в 3-дневен срок се издава заповед, с която се определя спечелилия конкурса кандидат;
- резултатите от конкурса се съобщават на участвалите в него лица в 7-дневен срок от издаването на заповедта, която определя спечелилия конкурса кандидат.

4. Договори: правни изисквания, съдържание, акценти

Конкурсната процедура завършва със сключване на договор между общината и лицето, спечелило конкурса. ППЗСП очертава основното минимално съдържание на този договор, което е *задължително*. В договора се уреждат:

☞ **Предмет на договора** - вид и обем на предлаганите социални услуги (според обявлението за конкурса и в изпълнение на програмата за развитие на социалните услуги на спечелилия конкурса кандидат); За да се избегнат бъдещи спорове и проблеми при изпълнението на договора би трябвало много точно да е формулиран неговия предмет. Социалната услуга, предмет на договора, следва да бъде индивидуализирана не само по вид, но и чрез отделните дейности, които включва. В договора трябва точно да се определи и обема на социалната услуга.

Възможно е броят на потребителите да бъде фиксиран като минимален и да се предостави възможност на доставчика за разширяване на услугата при наличие на допълнителни средства, без това да бъде задължение за него в рамките на срока на договора. Възможно е да се договори определен брой потребители в началото на действие на договора със задължение на доставчика в определен момент от действието на договора да увеличи броя на обслужваните лица. Това зависи от волята на страните, финансовите средства и предвидените опции за допълнителен финансов принос от страна на доставчика на услугата.

☞ **Цена на договора** (т.е. финансирането, осигурено от общински/републикански бюджет). При определяне на цената на договора се има предвид точно посочване на размера на финансовите средства, обезпечавачи доставката на услугата. В договора следва да има клауза, в която е посочената точната сума, която общината ще предостави на доставчика във връзка със социалната услуга, предмет на договора, както и източника, от който финансира.

За социални услуги, делегирана държавна дейност, чието финансиране се обезпечават със средства от републикански бюджет, чрез общинските бюджети следва да се направи и препратка към подзаконовия акт, регламентиращ финансирането на тази услуги за съответната финансова година, респективно години, ако срокът е по-

дълъг. За социални услуги, местна дейност, в договора следва да се посочи, че финансирането са осигурява от общинския бюджет от собствени приходи.

Източникът на предоставените бюджетни средства е от значение с оглед регламентиране на отговорността на общината при забава на отделните траншове. В случай, че се изисква доставчикът на социалната услуга да осигури допълнителни финансови средства чрез собствен принос, този собствен принос също следва да бъде включен в общата цена на договора.

☞ **Гаранциите за използването на предоставените бюджетни средства** (контрол върху разходването на средствата чрез предоставяне на отчети). Практиката показва, че най-големите резерви на общините са във връзка с предоставяне на гаранции от страна на доставчиците за правилно използване на бюджетните средства. Като регламентирането на тези гаранции има два аспекта. Единият аспект касае законосъобразното разходване на средства с оглед тяхното предназначение по пера. Другият аспект касае регламентиране на механизъм, който да гарантира качествено предоставяне на социалната услуга, предмет на договора. Обикновено в договорите се предвижда във връзка със законосъобразното разходване на предоставените бюджетни средства, доставчикът да се отчита пред общината със съответните разходни документи. И изплащането на следващия транш от средствата се обуславя от навременното представяне на пълен набор отчетни документи за разходваните средства. Доста по-трудно се регламентирант гаранции за разходване на средствата с оглед постигане на определено качество на услугата. Препоръчително е доставчикът да има задължение по договора да контролира периодично кадрите си с оглед на качеството на услугата. Обикновено от страна на общината се договаря право на нейните специалисти по социални услуги и дейности да имат достъп до потребителите за обратна връзка за качеството на услугите.

Също така във връзка с разходването на средствата в договора, би следвало да има клауза за възстановяване на неизразходваните средства (ако има такива) или възстановяване на неправилно изразходваните средства (ако има такива).

☞ **Правата и задълженията на страните.** В договора трябва да бъдат регламентирани коректно, ясно и недвусмислено правата и задълженията на всяка от страните. Препоръчително е когато това е възможно да се посочат срокове за изпълнение на отделните задължения. Неизпълнението на отделните задължения по договора следва да се обвърже с адекватни санкции, които могат да бъдат неустойки за забавено изпълнение или в краен случай прекратяване на договора.

☞ **Срокът на договора.** Срокът е съществен елемент на договора. В ППЗСП не е посочен минимален или максимален срок на договора. Срокът на договора зависи от срока, който кметът на общината е посочил в заповедта за обявяване на конкурса. Препоръчително да е по-дълъг от една година, за да може да се осигури устойчиво развитие на социалната услуга.

Във връзка със срока на договора е налице една специфика, произтичаща от ежегодното приемане на общинските бюджети и републиканския бюджет, а именно, че към момента на провеждане на конкурса, кметът на общината има представа за бюджетните средства, които може да предостави като конкретна цифра само за текущата финансова година. Твърде често обаче конкурсите и съответно договорите, които се сключват въз основа на тях, са за повече от една година. При това положение,

когато се регламентира цената на договора, се посочва размерът на средствата, който е определен като точна сума за съответната финансова година, а за останалите години от действието на договора се прави препратка към подзаконовия акт, определящ стандартите на финансиране на социални услуги, делегирана държавна дейност (ако социалната услуга, предмет на договора попада в тази категория). Може да се посочи, че средствата за следващите години от действие на договора не могат да бъдат по-малко от предоставените за първата финансова година (ако става въпрос за социална услуга, местна дейност, финансирана със средства от общински бюджет).

☞ **Санкции при неизпълнение** (неустойки, прекратяване на договора при забава, частично/пълно неизпълнение). На финала на договора е важно да се предвидят отговорности за неизпълнение на задълженията и за двете страни. Едно от най-важните задължения на общината по договора, което има отношение към предоставянето на социалната услуга, е своевременното изплащане на финансовите средства. В случай на неизпълнение на това задължение от страна на общината или забава на плащанията, следва да се договори неустойка, както и лихва за забава за всеки просрочен ден. Твърде деликатно е положението, когато е налице забава на плащания на средства за предоставяне на социална услуга, делегирана държавна дейност, поради забава на трансфера от републикански към общински бюджет. В този случай очевидно общината не може да бъде държана отговорна за действията на централната администрация. Практиката показва, че общините уговарят изрично, че в такава хипотеза не носят отговорност за забава. Бъдещите съконтрагенти по договора – кмета на общината и доставчика на социалната услуга, следва да бъдат добре информирани, че встъпват в този договор като гражданско-правни субекти и тяхната равнопоставеност като страни по договора изисква да се предвидят санкции при неизпълнение на задълженията на всяка от страните. Имайки предвид сключените договори с доставчици на социални услуги в общини, провели конкурси, общините настояват при неизпълнение на редица задължения на доставчика да се предвиди като санкция предсрочното прекратяване на договора. Тази крайна санкция обикновено се предвижда, ако доставчикът системно не изпълнява задължението за периодичен отчет. Едностранно прекратяване на договора от страна на общината се предвижда най-вече в различните хипотези на некачествено предоставяне на социалната услуга, предмет на договора. Също така, в случаи на некачествено предоставяне на услугата, общините обикновено настояват в договора да се предвиди клауза, даваща възможност на общината да спре изплащането на средствата, без да носи отговорност за забава.

Регламентирането на минималното съдържание на този договор не би трябвало да се възприема като ограничение или опит от страна на законодателя да диктува определено поведение на общините. Твърде дълго общинските администрации са действали в условията на силно централизирана държава и при новите промени те следва да бъдат подпомогнати, за да могат да осъществят реална децентрализация на социалните услуги. Именно регламентирането на минималното съдържание на договорите има за цел да способства за формиране на единна практика на общините при провеждане на конкурси и сключване на договор.

При сключването на договора свободата на договаряне не се ограничава. Страните могат да договорят и клаузи, които не са изрично споменати в чл.39а ал.1 от ППЗСП. Регламентирането на минималното съдържание на договора на практика гарантира интересите и на двете страни, като ги предпазва от допускане на съществени

пропуски в договора, които биха повлияли върху начина и качеството на предоставяната социална услуга, предмет на конкурса.

Препоръчително е в договора да бъде уреден подробно въпросът за това как и къде ще постъпват молбите за ползването на услугите и ще бъдат заплащани таксите за ползването на услугите.

Въпросите за ограничаване на нецелесъобразното разходване на предоставените бюджетни средства и за осигуряване на качествена услуга, изискват включване в договора на клаузи, гарантиращи възможностите на общината да осъществява контрол върху качеството и обема на предоставяните социални услуги. За целта е необходимо в договора изрично да се предвидят разпоредби, регламентирани:

- осигуряване на механизъм за постоянен контрол от страна на общината по отношение на обема на предоставяните социални услуги и разходването на средствата;
- предвиждане на ясен и ефективен механизъм за контрол от страна на общината върху качеството на предоставяната социалната услуга и работата с потребителите;
- провеждане на постоянен мониторинг относно изпълнение на всички компоненти от програмата за развитие на социалната услуга, представена от доставчика;
- гарантиране използването на предоставените от страна на общината финансови средства да бъде единствено и само за целите на социалната услуга, за която е проведен конкурса;
- препоръчително е финансовите средства да не бъдат предоставяни от страна на общината изцяло на доставчика при подписване на договора, а на траншове, след проверка за начина, по който доставчика изпълнява своите задължения и предоставя социалната услуга;
- изискване възстановяването на неизразходвани средства;
- предвиждане на имуществената отговорност на доставчика при неизпълнение на задълженията по договора, съответно както и отговорността на общината при неизпълнение на поетите по договора задължения;
- отчети за дейността и начина на разходване на средствата от страна на доставчика, които да се предоставят на кмета на общината периодично (на 3 или 6 месеца).

5. Контрол върху дейността на доставчиците на социални услуги

В процеса на социалното договаряне, както вече бе споменато по-горе, общината като страна по договора за възлагане на определена социална услуга изисква регламентиране на механизъм за контрол върху качеството на услугата и разходването на предоставените бюджетни средства. В случай, че общината констатира некачествено предоставяне на социалната услуга, предмет на договора, тя може да се възползва от правата, които има съгласно договора и санкциите, предвидени в него.

Наред с този контрол, който се осъществява въз основа на договор, по силата на ЗСП и ППЗСП се предвижда осъществяване на специализиран контрол върху дейността на доставчиците на социални услуги. Оправомощеният за това орган е Инспекторатът, създаден към изпълнителния директор на АСП. При констатирани нарушения инспекторите имат право да налагат следните принудителни административни мерки:

- дават задължителни предписания за отстраняване на допуснати нарушения;
- спират изпълнението на неправомерни решения;
- вписват данни за извършени нарушения в регистъра на доставчиците на социални услуги в АСП и предлагат заличаване на вписването им.

Така изброените принудителни административни мерки могат да бъдат обжалвани по реда на Административнопроцесуален кодекс (АПК). За виновни нарушения на социалното законодателство от страна на длъжностни лица са предвидени глоби.

Освен специализирания контрол, осъществяван от инспектората към АСП, контролни функции върху доставчиците на социални услуги за деца има и Председателят на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД). Контролът може да се осъществява чрез периодични проверки по утвърден план и/или проверки при сигнал за нарушения на правата на детето. При извършване на проверката, длъжностните лица от ДАЗД имат право:

- да посещават без ограничения обектите, в които се предоставят социални услуги за деца, както и всички доставчици на социални услуги за деца;
- да изискват обяснения и представяне на документи, справки и сведения;
- да получават пряко от детето, от неговите родители или от лицата, полагащи грижи за него, необходимата информация.

При констатиране на нарушения, Председателят на ДАЗД или упълномощено от него лице издават задължителни предписания за отстраняване на нарушенията. Предвидено е и налагане на глоби. Констатирани сериозни нарушения могат да доведат до отнемане на лиценза.

Обществен контрол

ЗСП предвижда и форми на обществен контрол върху системата на социални услуги. По решение на общинските съвети към съответните общини се формират Обществени съвети, които включват представители на институции, имащи отношение към социалните услуги, както и на доставчици на социални услуги. Обществените съвети, наред с другите функции, които им възлага закона, осъществяват и контрол върху качеството на социалните услуги. При установяване на пропуски и при сигнали за нарушения при предоставяне на социални услуги, Обществените съвети уведомяват писмено председателя на общинския съвет към съответната община и Инспектората към изпълнителния директор на АСП.

С цел защита на интересите на потребителите на социални услуги и упражняване на обществен контрол, могат да се създават и съвети на потребителите на социални услуги, на техните настойници или попечители. При констатирани нарушения, тези съвети уведомяват писмено Инспектората към АСП.

6. Отношения с НПО-доставчици на социални услуги като партньори на местните власти в процеса на социално договаряне

Доставчиците на социални услуги са определени в ЗСП. Социални услуги се извършват от държавата, от общините, физически лица, регистрирани по Търговския закон (ЕТ) и юридически лица (сред тях на равно основание се включват и ЮЛНЦ), чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на Европейския

съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си законодателство.

Едноличните търговци и юридическите лица, доставчици на социални услуги като частни доставчици на социални услуги, подлежат на вписване в регистър към АСП. За да предоставят социални услуги за деца, частните доставчици на социални услуги, следва да получат първо лиценз от ДАЗД по реда на Закона за закрила на детето, след което да се впишат в регистъра към АСП. Наличието на лиценз, издаден от ДАЗД и вписването на доставчика в регистъра към АСП са абсолютни предпоставки за легалното предоставяне на социални услуги за деца. За предоставяне на социални услуги на други целеви групи е достатъчно вписване в регистъра към АСП.

Практиката показва, че регистрационният режим не затруднява дейността на доставчиците на социални услуги. Изискванията за регистрацията са на основа формални критерии, доказващи правосубектността на доставчика. Смесът на регистъра е да се създаде база данни за частните доставчици на социални услуги и за качеството на предоставяните от тях социални услуги. Тази информация може да се ползва от местните власти при обявяване на конкурси за възлагане на социални услуги и оценка на постъпилите предложения.

Частните доставчици на социални услуги в своята дейност са длъжни да спазват установените от подзаконовите нормативни актове критерии и стандарти за социални услуги. Констатираните нарушения се отбелязват в регистъра към АСП. Регистърът е публичен. На интернет сайта на АСП могат да бъдат проверени вписаните доставчици и услугите, които са заявили че осъществяват. Ежегодно до 31 май на съответната календарна година, регистрираните доставчици са длъжни да представят в АСП отчет за дейността си, свързана с предоставяне на социални услуги. При неосъществяване на дейност по предоставяне на социални услуги от регистрирания доставчик в продължение на една година или непредставяне на отчет за дейността, свързана с предоставяне на социални услуги в продължение на една година или отнемане/изтичане на лиценза за предоставяне на социални услуги за деца, регистрацията се заличава.

Независимо от обстоятелството, че търговци, търговски дружества и кооперации могат да предоставят социални услуги, практиката показва, че най-голям дял сред частните доставчици на социални услуги имат ЮЛНЦ. Бизнесът в България не е мотивиран да се занимава активно с предоставяне на социални услуги. Липсват стимулиращи данъчни облекчения, дейностите в социалната сфера са скъпи и са насочени към целеви групи, които не са платежоспособни.

ЮЛНЦ се явяват естествения партньор на държавата и общините при социалното договаряне и децентрализацията на социалните услуги, по редица причини сред които:

- тяхната дейност по осъществяване на идеалните им цели е тясно свързана със социалните проблеми на обществото;
- те познават спецификата на региона, в който работят и нуждите на местните хора, защото в дейността си са близо до тях;
- могат да привличат допълнителен финансов ресурс чрез проекти или кампании, което от своя е потенциална възможност за разширяване на обема на социалната услуга и повишаване на качеството ѝ;

- биха могли да ангажират доброволчески труд, което води до понижаване на цената на предлаганите социални услуги, а същевременно кадрите им имат опит в дейността, която извършват;
- по-малко бюрократични, което осигурява по-лесен достъп до услугите.

Почти всички конкурси, проведени в страната за възлагане на социални услуги през последните години, са спечелени от ЮЛНЦ. Постепенно местните власти припознават ЮЛНЦ като надежден партньор в процеса на социалното договаряне. Много често социалното договаряне като форма на публично-частно партньорство се съчетава с други установени форми на партньорство между ЮЛНЦ и общините. Например твърде често, за да предоставя определена социална услуга, нестопанската организация, ползва общинско или държавно имущество, предоставено ѝ по реда на Закона за общинската собственост (ЗОС) или Закона за държавната собственост (ЗДС). В тази връзка бихме могли да отбележим, че за припознаването на ЮЛНЦ като партньор, значение имат и разпоредбите в ЗОС и ЗДС, които дават възможност за предоставяне на общинско или държавно имущество при по-облекчени условия на ЮЛНЦ, действащи в обществена полза.

III. ДОБРИ ПРАКТИКИ НА СОЦИАЛНО ДОГОВАРЯНЕ И ПАРТНЬОРСТВО С ОБЩИНАТА

Познаването на добрите практики на партньорство между местните власти и нестопанския сектор е предпоставка за мултиплициране на позитивните резултати и преодоляване на все още съществуващите стереотипи и от двете страни. Формите на партньорство са обособени в няколко примерни раздела, които не претендират за изчерпателност. Включените добри практики са от няколко общини в България, чийто пример успешно може да бъде приложен и на други места.

1. Финансиране на социални и други публични услуги от общината

ПАЗАРДЖИК. В община Пазарджик има редица примери за предоставяне на парични средства на НПО при изпълнението на съвместни проекти, като размерът им и за какво са предназначени се определят в споразумения между НПО и общината. От 2003 г. насам община Пазарджик има устойчива практика за възлагане на социални услуги на външни доставчици (проведени са 9 конкурса за възлагане). Община Пазарджик има и създаден активен Обществен съвет, в който участват представители на общината и местни НПО, ангажирани с предоставянето и развитието на социалните услуги. Нещо повече, след няколко години социално договаряне, община Пазарджик прие и Наредба за публично-частното партньорство за предоставяне на услуги на външни доставчици или съвместно реализиране на проекти. Целите на наредбата са: по-добро качество на извършваните дейности и услуги; по-голяма ефикасност на извършваните дейности и услуги; по-добро задоволяване на местните потребности; ангажиране капацитета на местната общност при осъществяване на дейности от обществен интерес. Тази наредба е пилотна и една от първите в България.

ВАРНА. В Община Варна НПО се финансират чрез т.нар. Социална програма след решение на Общинския съвет за приемане на годишния бюджет (заложената сума за финансиране по програмата се предвижда в годишния бюджет). Финансирането става по две основни линии: чрез целево финансиране на НПО по подадени от самите НПО предложения /проекти/ и чрез организиране на т.нар. тематични конкурси.

Социалната програма на Община Варна се изготвя с активното участие на общинската администрация, Общински съвет-Варна, действащите обществени съвети към Община Варна, неправителствените организации и социалните институции в гр. Варна. Програмата е разработена на база национални стратегии, програми и проекти и приетите от Общински съвет-Варна “Общинска стратегия за развитие на социалните услуги за деца и семейства 2007-2009 г.” и “Общинска стратегията за развитие на социалните услуги за възрастни хора 2007-2009 г.” Основава се на принципите на приемственост, последователност, съгласуваност и партньорство с държавните институции, гражданския сектор, както и информираност на гражданите на Варна за провежданата социална политика. Основната цел е гарантиране на социалната защита и интеграция на уязвимите групи чрез създаване на мрежа от социални услуги в общността за преодоляване на социалната изолация. В Община Варна е създаден Обществен съвет по рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания още през 1998 година.

РУСЕ. В Русе интересен пример за партньорство е сътрудничеството между местния Клуб “Отворено общество” и общината. От самото си създаване като нестопанска организация през 1995 г. клубът работи с финансова подкрепа на Фондация “Чарлз Стюърт Мот”. Позитивното партньорство намира израз в

инициативата на Клуб “Отворено общество”, с която се предлага на Община Русе да предостави на Клуба целево дарение за ремонт на детски площадки в града. С решение на Общински съвет общината предоставя на Клуба целево дарение в размер на 30 000 лева. Сумата е удвоена от Фондация “Мот”, след което се организира конкурс за нестопански организации, които кандидатстват с проекти за ремонт на 14 детски площадки. Условието на конкурса се изработват съвместно от общинските и клубните служители. В резултат на така успешно проведената инициатива 14 детски площадки в града са ремонтирани. Важна част от предисторията на това добро партньорство е сключеният през юли 2001 г. договор между Клуба и Фондацията за създаване на Благотворителен фонд “Русе”, както и поетият ангажимент от Фондация “Чарлз Стюърт Мот” за удвояване на получените от фонда парични дарения.

2. Обществени фондации

Обществените фондации представляват нестопански организации, регистрирани в обществена полза, които работят за мобилизиране на съществуващи местни ресурси и за разрешаване на идентифицирани от местната общност проблеми. При всички обществени фондации самата община или кмет, председател на общината, секретар на общината, общински съветници или представители на местната администрация са привлечени като членове в органите на управление или в допълнителни органи.

ЧЕПЕЛАРЕ. Местният обществен фонд (фондация) е разрешил проблем, съществувал в общината много преди неговото създаване – необходимостта от подмяна на уличното осветление. При осъществяването на проекта, общината е предоставила средства за съфинансиране на проекта, като парите са постъпили в сметката на фонда като финансиране, а не като дарение.

Изграждане на спортна площадка. При този проект на Фонда, общината е предоставила за 10 годишно безвъзмездно ползване на Фонда терен, върху който ще се изгради футболно игрище. То ще може да се ползва както за спортни мероприятия на общината, така и за даване под наем на футболни отбори срещу заплащане, което ще носи приходи на фонда. Така общината създава благоприятни условия на фонда за генериране на средства от стопанска дейност. Освен това, общината ще предостави още един терен за безвъзмездно ползване от фонда, където ще се построи фитнес зала, стопанисвана от фонда, която също ще представлява източник на средства.

СТАРА ЗАГОРА. Местната обществена дарителска фондация и общината са сключили споразумение за партньорство, по силата на което общината се задължава да осигури средства по проект за създаване на условия, подходящи за съвременно компютърно обучение. Средствата са в размер на 30 хиляди лева и са предоставени на фирмата-доставчик на компютърната техника, определена от съвместна комисия между представители на общината и фондацията. Със споразумението, общината се е задължила още да предоставя актуална информация за наличните потребности от компютърно обучение в училищата и да се грижи за отчетността и контрола върху получените ДМА.

Друга успешна инициатива на фондацията са набраните средства за изграждане на детска площадка и закупуване на модерно съоръжение за детски игри като общината е осигурила място за изграждането на новата площадка.

ГАБРОВО. Местната обществена фондация успешно е приключила проект за ремонт на реанимацията на Регионалната болница. Изграден е център за превенция на

ракови заболявания и ремонт на болничния център за хемодиализа. За тези цели общината е предоставила във формата на финансиране за проекта сумата от 50 хиляди лева.

БЛАГОЕВГРАД. Общественият благотворителен фонд - Благоевград е провел кампания за обновяване на плувния басейн в града, при което средствата от страна на местната власт са отпуснати във формата на дарение за фонда чрез общинска фирма “Спортни имоти” на база взето решение на общинския съвет. Фондът е успял да договори с Община Благоевград безплатен достъп до плувния басейн за деца от Дома за социални грижи.

IV. ПРИМЕРНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

О Б Щ И Н А

ДОКУМЕНТАЦИЯ
ЗА
УЧАСТИЕ В КОНКУРС ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА
.....
(вид на социалната услуга)

ОБЩИНА

ПРОЦЕДУРАТА Е РАЗКРИТА СЪС ЗАПОВЕД №Г.
НА КМЕТА НА ОБЩИНА

СЪДЪРЖАНИЕ
на документацията за участие в конкурс за възлагане на
.....(вид на социалната услуга)
Община

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Възложител.
2. Предмет на възлагане /характеристика и специфика на социалната услуга/.

II. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ

1. Условия за участие.
2. Необходими документи за представяне от кандидата.

III. УЧАСТИЕ НА ОБЩИНАТА

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА УСЛУГА

1. Съдържание
 - 1.1 Задачи на програмата за социални услуги;
 - 1.2 Срок за изпълнение;
 - 1.3 План на дейностите по програмата;
 - 1.4 План за разходване на средствата по дейностите (бюджет);
 - 1.5 Работен капацитет на кандидата;
 - 1.6 Квалификация на кадрите;
 - 1.7 Досегашен опит в сферата на социалните услуги;
 - 1.8 Финансова стабилност;
 - 1.9 . Участие на подизпълнители;
 - 1.10 . План за устойчивост на социалната услуга.
 - 1.11 Методология за оценка на ефекта от услугата върху качеството на живот на потребителите, включително механизми за събиране на обратна информация от потребителите за резултатите от услугата.
2. Срок на валидност на предложението.

V. ОФОРМЯНЕ И ПОДГОТВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

VI. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

VII. РАЗГЛЕЖДАНЕ, ОЦЕНКА И КЛАСИРАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

1. Дата, час и начин на провеждане на конкурса
2. Оценяване и класиране на предложенията: критерии за оценка
3. Протокол за разглеждане, оценка и класиране на предложенията.
4. Обявяване на резултатите.
5. Обжалване.
6. Сключване на договор.
7. Прекратяване на процедурата.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Конкурсът за възлагане на(вид на социалната услуга),
Община се открива въз основа на заповед №на кмета на Община
..... /Приложение №..... към документацията/.

Конкурсът за възлагане на управлението на социалната услуга започва с покана
за участие до неограничен брой кандидати съгласно чл.38 от Правилника за прилагане
на Закона за социално подпомагане. Поканата е публикувана във в-к и в-к
..... /Приложение №..... към документацията/.

Всички правоотношения, свързани с организирането и провеждането на
конкурса се регламентират от Закона за социално подпомагане и Правилника за
неговото прилагане, както и от настоящата документация. Процедурата се осъществява
и ръководи от комисия, назначена от Възложителя.

В рамките на този конкурс ще бъде одобрена и финансирана една програма за
развитие на социална услуга.

1. Възложител

По смисъла на тази документация ВЪЗЛОЖИТЕЛ на управлението на
социалните услуги, е Кметът на Община
—

2. Предмет на възлагане

Изпълнителят трябва да организира предоставянето на
.....(вид на социалната услуга), съгласно изискванията на нормативната
база и в съответствие с предвидените критерии и стандарти за предоставяне на социални
услуги.

Максималния капацитет на е лица.

*За делегираните държавни дейности минималната численост на персонала
е, съобразно съответните нормативни изисквания.*

II. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ

A. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ

1. В конкурса могат да участват кандидати, които са:

а) български физически лица, регистрирано по Търговския закон или
юридически лица и

б) чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на
Европейския съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско
икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си
законодателство.

в) в конкурса могат да участват обединения от лица (склучили партньорско
споразумение), като водещата организация следва да отговаря на условията за участие и
изискванията към кандидатите.

2. Кандидатът трябва да е надлежно регистриран в Агенцията за социално
подпомагане (*и да притежава лиценз от Държавната Агенция за закрила на детето
за предоставяне на социални услуги за деца до 18 години, ако услугата, предмет на
възлагане, е за деца*).

3. Други.

5. В конкурса не може да участва кандидат, който:

5.1 е обявен в несъстоятелност или е в производство по обявяване в несъстоятелност;

5.2 се намира в ликвидация;

5.3 е лишен от право да упражнява търговска дейност;

5.4 има парични задължения към държавата, установени с влязал в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове, освен ако компетентният орган е допуснал разсрочване или отсрочване на задълженията;

5.5 е осъден с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността или против стопанството, освен ако не е реабилитиран;

5.6 *в управителните органи на кандидата членуват лица, които заемат ръководна длъжност в администрацията на Община*

6. Изискванията по т.5.3 и 5.5, се отнасят и за управителите или за членовете на управителните органи на кандидатите, а в случай, че членове са юридически лица-за техните представители в съответния управителен орган.

7 Всеки кандидат е длъжен да обяви писмено на Община промените в обстоятелствата по предходните точки, настъпили в процеса на провеждане на конкурса.

Б. ДОКУМЕНТИ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ

1. Копия от съдебни решения за регистрация и последващи промени, съобразно българското законодателство (заверени вярно с оригинала, подпис на представляващия и печат).

2. Удостоверение за актуално състояние.

3. Копие от удостоверения за регистрацията по БУЛСТАТ (заверени вярно с оригинала, подпис на представляващия и печат)..

4. Копие от документа за регистрация в Агенцията за социално подпомагане.

5. *Копие от Лиценз на Държавната Агенция за закрила на детето, като доставчик на социални услуги за деца до 18 г.*

6. Копие от удостоверението за вписване в централния регистър за ЮЛНЦ, определени за осъществяване на дейност в обществена полза.

7. Декларации, подписани от управителя, съответно от членовете на управителния орган на кандидата относно обстоятелствата по т.5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6 на раздел II на настоящата документация.

8. Копие от годишния баланс и отчета за приходите и разходите на кандидата заг.

9. Автобиографии на кадрите, които ще бъдат ангажирани с предоставяне на социалната услуга, както и документи удостоверяващи квалификацията им.

10. Препоръки, свързани с опита на кандидата в сферата на социалните услуги, от предишни възложители или от партньори, със задължително посочени адреси и телефони.

11. Програма за развитие на социалната услуга.

Възложителят гарантира, че информацията, представляваща търговска тайна на съответния кандидат, няма да бъде обявявана и ще бъде надлежно съхранена от комисията и ползвана единствено за целите на настоящия конкурс.

III. УЧАСТИЕ НА ОБЩИНАТА

За социални услуги, делегирана държавна дейност:

Финансовото участие от страна на общината се изразява в предоставянето на паричните средства от общински бюджет съобразно субсидия от републиканския бюджет според установените в съответната финансова година стандарти за издръжки за делегирани от държавата дейности. Бюджетът за всяка следваща година се определя според установените в съответната финансова година стандарти за издръжка на съответната услуга.

За 2010 г. размерът на средствата ще бъде

Договорът със спечелилия конкурса кандидат за предоставяне на социални услугище се сключи при предвиждането на съответната бюджетна субсидия. Не предвиждането на средствата в държавния бюджет за издръжка на като делегирана дейност освобождава общината от отговорност.

За социални услуги, общинска дейност: Финансовото участие от страна на общината се изразява в предоставянето на парични средства от общински бюджет в размер на

Срокът на финансиране е за година, считано от

При необходимост специалисти от общинска администрация ще оказват техническа, методична и логистична помощ на кандидата за осигуряване на благоприятни условия за предоставяне на заложените в програмата дейности за предоставяне на социалната услуга.

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОГРАМАТА ЗА СОЦИАЛНА УСЛУГА

Съдържание

1. Задачи на програмата за социални услуги;
2. Срок за изпълнение;
3. План на дейностите по програмата;
4. План за разходване на средствата по дейностите (бюджет);
5. Работен капацитет на кандидата;
6. Квалификация на кадрите;
7. Досегашен опит в сферата на социалните услуги;
8. Финансова стабилност;
9. Участие на подизпълнители;
10. План за устойчивост на социалната услуга.
11. Методология за оценка на ефекта от услугата върху качеството на живот на потребителите, включително механизми за събиране на обратна информация от потребителите за резултатите от услугата.

Всеки кандидат може да представи само едно предложение за участие в конкурса.

Предложението се изготвя само в един вариант, съобразно изискванията на Възложителя.

Предложението за програмата следва да бъде минимум 6 страници и максимум 10 страници, а размерът на шрифта не може да бъде по-малък от Times New Roman 12

Срокът на валидност на предложенията включва времето, през което кандидатите са обвързани с условията за представените от тях предложения. Този срок е еднакъв за всички кандидати и важи до сключването на договор с Възложителя.

V. ОФОРМЯНЕ И ПОДГОТВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

Кандидатите в конкурса изготвят предложението си в един оригинален екземпляр. Предложението задължително съдържа елементите и документите посочени в раздел II б "Б" от настоящата документация. Предложението с цялата му прилежаща документация се поставят в непрозрачен плик, който се запечатва и надписва по следния начин:

КОНКУРС ЗА ДОСТАВЧИК НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

.....(вид на социалната услуга), **Община**

Върху плика кандидатът поставя и надпис, съдържащ: наименование на кандидата, точен адрес за кореспонденция, телефон, факс и електронен адрес.

Предложението и всички приложения към него, изготвени от кандидата, следва да носят подписа на лицето, което е законен представител на кандидата или лице, с нарочно нотариално заверено пълномощно за участие в настоящия конкурс

VI. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

Предложенията се представят доч. на в на Община При приемане на предложенията върху плика се отбелязват поредният №, датата и часа на внесеното предложение и тези данни се записват във входящ регистър, за което на вносителя на предложението се издава документ.

Предложения изпратени по пощата, не се приемат. Предложения, подадени след крайния срок, също не се приемат. До изтичане на срока за подаване на предложенията всеки кандидат може да промени, допълни или оттегли предложението си.

VII. РАЗГЛЕЖДАНЕ, ОЦЕНКА И КЛАСИРАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

Дата, час и начин на провеждане на конкурса.

Конкурсът ще се проведе от Комисия, назначена със заповед на Кмета на Общината, включваща представители на Общинска администрация, и

Конкурсът ще се проведе на г. от часа в сградата на Община

Предложенията се отварят, разглеждат и оценяват по реда на тяхното постъпване.

До Комисията разглежда представените от кандидатите документи, оценява и класира предложенията, изготвя протокол за допускане и класиране на кандидатите и определя спечелилия конкурс кандидат.

Оценяване и класиране на предложенията: критерии за оценка

Кандидатите ще бъдат оценявани на база следните критерии и съответния максимален брой точки (100):

1. Институционален капацитет и състояние на кандидатстващата организация - 20 точки, в т.ч.:

Финансов капацитет и състояние на кандидатстващата организация (5 точки).

Опит в предоставянето на социални услуги (10 точки).

Опит в изграждането на партньорства с местните власти и НПО (5 точки).

2. Програма за развитие на социалната услуга - 40 точки, в т.ч.:

Доколко ясно е дефинирано изпълнението на социалната услуга (10 точки).

Доколко са подходящи, последователни и практически осъществими предложените дейности (10 точки).

Обосновани ли са предложените разходи за изпълнението на дейностите по програмата (10 точки).

Наличие на адекватна система за мониторинг и оценка (10 точки).

3. Организационна структура и разпределение на персонала в съответствие с общата численост по Програмата за развитие на социалната услуга - 15 точки, в т.ч.:

Организационна структура за оперативно и финансово управление и квалификация на кадрите (10 точки).

Програми за подбор на персонал, развитие и обучение (5 точки).

4. Оценка на Бюджета - 25 точки, в т.ч.:

Разбивка на разходите в рамките на предварително определения бюджет, - доколко бюджетът е ясен и подробен (20 точки)

Възможност за привличане на допълнителни средства за предоставяне на социалните услуги - предмет на конкурса. План за устойчивост (5 точки)

Протокол за разглеждане, оценка и класиране на кандидатите

Комисията съставя протокол за разглеждането, оценяването и класирането на кандидатите, който съдържа:

а/ състав на комисията;

б/ списък на подадените предложения, допуснати до разглеждане и оценяване;

в/ резултати от разглеждане и оценяване на предложенията;

г/ класиране на кандидатите.

Протоколът на комисията заедно с цялата документация, събрана в хода на конкурса, се връчва на кмета на Община

С предаването на протокола на Възложителя комисията приключва своята работа.

Обявяване на резултатите

В срок от 3 работни дни от предаването на протокола на комисията кметът определя със заповед спечелилия конкурса кандидат.

В срок от 7 работни дни кандидатите се уведомяват писмено за резултатите от оценяване на предложенията.

Обжалване

Заповедта на кмета, с която се определя спечелилия конкурса кандидат подлежи на обжалване по административен ред. Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ.

Сключване на договор

Договорът за възлагане управлението на социалните услуги (вид на социалната услуга) се сключва със спечелилия конкурса кандидат /Приложение №.....към документацията/. При писмено заявен отказ на кандидата, кметът предлага сключване на договор с кандидата, класирал се на второ място, а ако и той откаже- на кандидатите, класирани на следващите места последователно.

Прекратяване на процедурата

Конкурсът се прекратява от кмета в случаите, когато:

а/ всички предложения не отговарят на предварително обявените в тази документация условия;

б/ всички класирани кандидати последователно откажат сключването на договора;

в/ отпадане на основанията за провеждане на процедурата в резултат на съществена промяна в обстоятелствата, включително при невъзможност да се осигури финансиране за изпълнението на поръчката по причини, които възложителят не е могъл да предвиди или предизвика.

Разходите, свързани с подготовката и представянето на предложенията, са за сметка на кандидатите.

Неразделна част от настоящата документация са следните приложения:

Приложение №1:

О Б Щ И Н А

З А П О В Е Д

№...../..... 2010 г.

На основание чл.37 и 38, от ППЗСП във връзка с чл.44, ал.1, т.1 и ал.2 от ЗМСМА.

ОБЯВЯВАМ КОНКУРС ЗА:

**Предоставяне на социална услуга на територията на
Община**

I. Условия за участие и изисквания към кандидатите:

1. В конкурса могат да участват кандидати, които са:

а) български физически лица, регистрирано по Търговския закон или юридически лица и

б) чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на Европейския съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си законодателство.

в) в конкурса могат да участват обединения от лица (склучили партньорско споразумение), като водещата организация следва да отговоря на условията за участие и изискванията към кандидатите.

2. Кандидатът трябва да е надлежно регистриран в Агенцията за социално подпомагане (*и да притежава лиценз от Държавната агенция за закрила на детето за предоставяне на социални услуги за деца до 18 години, ако услугата, предмет на възлагане, е за деца*).

3. Други.

4. В конкурса не може да участва кандидат, който:

4.1 е обявен в несъстоятелност или е в производство по обявяване в несъстоятелност;

4.2 се намира в ликвидация;

4.3 е лишен от право да упражнява търговска дейност;

4.4 има парични задължения към държавата, установени с влязал в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове, освен ако компетентният орган е допуснал разсрочване или отсрочване на задълженията;

4.5 е осъден с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността или против стопанството, освен ако не е реабилитиран;

4.6 *в управителните органи на кандидата членуват лица, които заемат ръководна длъжност в администрацията на Община*

5. Изискванията по т.4.3 и 4.5, се отнасят и за управителите или за членовете на управителните органи на кандидатите, а в случай, че членове са юридически лица-за техните представители в съответния управителен орган.

II. Характеристика и специфика на предоставяната социална услуга:

Изпълнителят трябва да организира предоставянето на
.....(вид на социалната услуга), съгласно изискванията на нормативната база и в съответствие с предвидените критерии и стандарти за предоставяне на социални услуги.

Целта на тази социална услуга е.....

Максималния капацитет на е лица.

III. Финансирането и начинът на предоставяне на средствата:

За социални услуги, делегирана държавна дейност:

Финансовото участие от страна на общината се изразява в предоставянето на паричните средства от общински бюджет съобразно субсидия от републиканския бюджет според установените в съответната финансова година стандарти за издръжки за делегирани от държавата дейности. Бюджетът за всяка следваща година се определя според установените в съответната финансова година стандарти за издръжка на съответната услуга.

За 2010 г. размерът на средствата ще бъде

Договорът със спечелилия конкурса кандидат за предоставяне на социални услугище се сключи при предвиждането на съответната бюджетна субсидия. Не предвиждането на средствата в държавния бюджет за издръжка на като делегирана дейност освобождава общината от отговорност.

За социални услуги, общинска дейност: *Финансовото участие от страна на общината се изразява в предоставянето на парични средства от общински бюджет в размер на*

Срокът на финансиране е за година, считано от

IV. Документи за участие:

1. Копия от съдебни решения за регистрация и последващи промени, съобразно българското законодателство (заверени вярно с оригинала, подпис на представляващия и печат).

2. Удостоверение за актуално състояние.

3. Копие от удостоверения за регистрацията по БУЛСТАТ (заверени вярно с оригинала, подпис на представляващия и печат)..

4. Копие от документа за регистрация в Агенцията за социално подпомагане.

5. *Копие от Лиценз на Държавната агенция за закрила на детето, като доставчик на социални услуги за деца до 18 г.*

6. Копие от удостоверението за вписване в централния регистър за ЮЛНЦ, определени за осъществяване на дейност в обществена полза.

7. Декларации, подписани от управителя, съответно от членовете на управителния орган на кандидата относно обстоятелствата по т.4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 на раздел I на настоящата заповед.

8. Копие от годишния баланс и отчета за приходите и разходите на кандидата заг.

9. Автобиографии на кадрите, които ще бъдат ангажирани с предоставяне на социалната услуга, както и документи удостоверяващи квалификацията им.

10. Препоръки, свързани с опита на кандидата в сферата на социалните услуги, от предишни възложители или от партньори, със задължително посочени адреси и телефони.

11. Програма за развитие на социалната услуга.

V. Дата, час и начин на провеждане на конкурса

До.....Комисията проверява наличието и редовността на документите. Кандидат, който не отговаря на изискванията се отстранява от участие в конкурса. Комисията съставя протокол за разглеждането, оценяването и класирането на кандидатите. Предложенията се отварят, разглеждат и оценяват по реда на тяхното постъпване.

VI. Крайният срок и мястото за подаване на документи:

Предложенията се представят доч. на в на Община При приемане на предложенията върху плика се отбелязват поредният №, датата и часа на внесеното предложение и тези данни се записват във входящ регистър, за което на вносителя на предложението се издава документ.

Предложения изпратени по пощата, не се приемат. Предложения, подадени след крайния срок, също не се приемат. До изтичане на срока за подаване на предложенията всеки кандидат може да промени, допълни или оттегли предложението си.

VII. Крайният срок за обявяване на резултатите от конкурса

До комисията изготвя протокол за класиране на кандидатите.

Въз основа на протокола изготвен от комисията, Кметът на общината в 3-дневен срок след провеждане на конкурса издава заповед, за определяне на спечелилия конкурс кандидат.

Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ.

Резултатите от конкурса се съобщават на участвалите в него лица в 7-дневен срок от издаването на заповедта.

Въз основа на заповедта за определяне класирането на кандидатите, кметът на общината сключва договор с кандидата класиран на първо място, съобразно предвиденото в настоящата заповед и в съответствие с представената от кандидата програма за развитие на социалните услуги.

VIII. Начинът на оценяване

Оценяване и класиране на предложенията: критерии за оценка

Кандидатите ще бъдат оценявани на база следните критерии и съответния максимален брой точки (100):

1. Институционален капацитет и състояние на кандидатстващата организация - 20 точки, в т.ч.:

Финансов капацитет и състояние на кандидатстващата организация (5 точки).

Опит в предоставянето на социални услуги (10 точки).

Опит в изграждането на партньорства с местните власти и НПО (5 точки).

2. Програма за развитие на социалната услуга - 40 точки, в т.ч.:

Доколко ясно е дефинирано изпълнението на социалната услуга (10 точки).

Доколко са подходящи, последователни и практически осъществими предложените дейности (10 точки).

Обосновани ли са предложените разходи за изпълнението на дейностите по програмата (10 точки).

Наличие на адекватна система за мониторинг и оценка (10 точки).

3. Организационна структура и разпределение на персонала в съответствие с общата численост по Програмата за развитие на социалната услуга - 15 точки, в т.ч.:

Организационна структура за оперативно и финансово управление и квалификация на кадрите (10 точки).

Програми за подбор на персонал, развитие и обучение (5 точки).

4. Оценка на Бюджета - 25 точки, в т.ч.:

Разбивка на разходите в рамките на предварително определения бюджет, - доколко бюджетът е ясен и подробен (20 точки)

Възможност за привличане на допълнителни средства за предоставяне на социалните услуги - предмет на конкурса. План за устойчивост (5 точки)

IX. Други специфични условия

.....

ДОГОВОР ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Днес, в гр. между:

1., Кмет на Община, наричан за краткост в договора “ВЪЗЛОЖИТЕЛ” от една страна и

2., със седалище и адрес на управление:....., регистрирано въз основа на съдебно решение №....., по фирмено дело № по описа на ОКРЪЖЕН СЪД, БУЛСТАТ № представлявано от, ЕГН – наричано за краткост в договора “ИЗПЪЛНИТЕЛ” се сключи настоящият договор въз основа на Заповед №

Страните постигнаха съгласие относно следното:

I. ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРА

Чл.1 (1) ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ възлага, а ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ се задължава да организира социалната услуга, с капацитет места и персонал щатни бройки.

(2) За социални услуги, делегирана държавна дейност: За обезпечаване предоставянето на социалните услуги и за изпълнението на програмата на ИЗПЪЛНИТЕЛЯ за развитие на социалната услуга, предмет на настоящия договор, ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ предоставя на ИЗПЪЛНИТЕЛЯ цялата сума на потвърдената бюджетна субсидия, определена въз основа Решение № ... на Министерски съвет от Не предоставянето на средствата от държавния бюджет за издръжка на делегирана дейност освобождава общината от отговорност по настоящия договор.

За социални услуги, общинска дейност: За обезпечаване предоставянето на социалните услуги и за изпълнението на програмата на ИЗПЪЛНИТЕЛЯ за развитие на социалната услуга, предмет на настоящия договор, ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ предоставя на ИЗПЪЛНИТЕЛЯ цялата сума, предвидена в общинския бюджет за предоставянето на социалната услуга в размер на

(3) Програмата на ИЗПЪЛНИТЕЛЯ за развитие предоставянето на социалната услуга и Проекта за бюджета представляват неразделна част от настоящия договор.

(4) ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ изпълнява дейностите по програмата за развитие на социалната услуга с необходимата грижа, ефективност, прозрачност и добросъвестност, в съответствие с нормативните изисквания.

(5) Не се допуска възлагане на дейности от програмата за развитие на социалната услуга на подизпълнители, както и съвместно предоставяне на услугите с други юридически лица или търговци, освен с изричното писмено одобрение на ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.

II. СРОК НА ДОГОВОРА

Чл.2 (1) Настоящият договор се сключва за срок от ... /...../ години, считано от датата на неговото подписване,.

(2) Изпълнението на програмата за развитие на социалната услуга започва от, съобразно графика на дейностите посочен в програмата.

(3) В края на всяка календарна година **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** представя актуализирана програма за развитие на социалната услуга за следващата година и проект за бюджет.

(4) *Всяка година, след представяне на актуализираната програма за развитие на социалната услуга и проект за бюджет за календарната година, се сключва анекс към настоящия договор. Във всеки анекс се определят реда и сроковете за плащане на предвидената бюджетна субсидия за издръжка на социалната услуга, като делегирана държавна дейност за съответната година.*

III. ФИНАНСИРАНЕ И НАЧИН НА ПЛАЩАНЕ

Чл.3. (1) Общият размер на финансирането за 2010 г. е

(2) *За всяка следваща календарна година се определя размерът на финансиране от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** на база установените в съответната финансова година стандарти за издръжка за делегирани от държавата дейности, изчислени за съответната услуга, предмет на договора. В този случай, за изпълнението на годишната програма за предоставяне на социални услуги, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** предоставя на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** финансиране от общинския бюджет, съобразно субсидия от Републиканския бюджет, според установените в съответната финансова година стандарти за издръжка на делегирани от държавата дейности. .*

(3) За периода отг. дог. **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** ще извърши плащането по ал.1 на 5 равни транша, всеки с размер от, както следва

За останалото време от действието на настоящия договор, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** ще извършва равни ежемесечни плащания в рамките на съответната календарна година.

Чл.4. (1) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** ще извърши плащането на първия транш по чл.3, ал.3 при подписване на настоящия договор, /или в срок от подписване на договора/, останалата част от общия размер на финансирането, определен в чл.3 ал.1 ще се изплаща на равни месечни вноски в размер на.....между и число на съответния календарен месец

(2) Средствата ще се предоставят на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по банкова сметка както следва:.....

(3) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да използва предоставените му бюджетни средства единствено за предоставяне на социалните услуги, предмет на настоящия договор, и съответно в рамките на бюджета, описан в проекта за бюджет за предоставяне на социални услуги.

IV. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Чл.5. (1) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** се задължава:

1. Да предостави финансирането, съгласно уговореното в раздел III от договора.

2. Да оказва на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** необходимото нефинансово съдействие за предоставяне на услугите и изпълнението на програмата.

Чл.6. (1) ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право:

1. Да извършва проверки за качеството на предоставяните от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** социални услуги във връзка със законово установените критерии и стандарти. **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** може да дава задължителни указания на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** във връзка с качеството на предоставяните социални услуги.

2. Да осъществява цялостен контрол за изпълнението на програмата за предоставяне на социални услуги, предоставена от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

3. Да поиска допълнителна информация по всяко време и тази информация трябва да бъде предоставена в срок от 3 дни.

V. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ

Чл.7. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ има право да получи договореното финансиране, съгласно раздел III от договора.

Чл.8. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ се задължава:

(1) Да управлява социалната услуга съобразно Програмата за развитие на социалната услуга.

(2) Да разходва финансовите средства, получени от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** по чл.3, ал.1 и ал.2 от настоящия договор, в съответствие с проекта за бюджет, предложен от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за съответната бюджетна година.

(4) Да предоставя на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** ежемесечен финансов отчет за изразходваните бюджетни средства по видове разходи и справка за неразплатени разходи.

(5) Да предоставя социалните услуги, предмет на настоящия договор, в съответствие с установените в нормативните актове, критерии и стандарти за качество.

(6) При всяка промяна в правния си статут да уведомява незабавно **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

(7) При доказана необходимост, след съгласуване с Общинаи подписан анекс по реда на чл.13 от настоящия договор, да извършва промяна в щата и да предоставя нови социални услуги, съгласно ЗСП и ППЗСП, в рамките на утвърдения за съответната година бюджет.

(8) Да уведомява **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за възникване на обстоятелства, пречатващи или забавящи изпълнението на годишната програмата за предоставяне на социални услуги.

(9) Да осигури достъп на упълномощен представител на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** до помещенията, документите и информацията за оценка на изпълнението на програмата за развитие на социалната услуга.

(10) Да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** средствата, разходвани за цели, извън предмета на настоящия договор, заедно със съответните лихви, считано от деня на неправомерното разходване на средства;

(11) Да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** предоставените средства, в случай че изпълнението на програмата за предоставяне на социални услуги бъде преустановено по вина на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, след заплащане на реално и разумно извършените разходи;

(12) В едномесечен срок от прекратяване на договора да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** неизразходваните средства;

(13) В случай че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** осъществява дейностите по изпълнение на програмата за развитие на социални услуги в партньорство с други доставчици,

който са посочени в програмата и в бюджета, то **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да включи в договорите с тях клаузи аналогични на включените в настоящия договор.

(14) Единствено **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** носи отговорност спрямо трети лица, включително отговорност за вреди от какъвто и да е било вид, претърпени от тях през време на изпълнение на програмата.

VI. ГАРАНЦИИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ СРЕДСТВА

Чл.9.(1) ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ трябва да предостави цялата необходима информация за изпълнение на дейностите за предоставяне на социалната услуга За тази цел **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** трябва да изготвя междинни отчети и окончателен отчет за всяка календарна година. Междинните отчети се представят до-то число на следващия месец, годишните отчети до на следващата година. Структурата и формата на отчетите са съобразно приложенията, неразделна част от настоящия договор.

(2) Отчетите се състоят от технически раздел и финансов раздел.

Всеки междинен отчет в техническата си част трябва да дава пълно описание на дейностите, спрямо заложените в техническото предложение, спазване на поставените срокове и постигане на заложените резултати за отчетния период. Той трябва да дава пълна представа за всички аспекти от изпълнението на програмата за развитие на социалните услуги за целия отчетен период. Във финансовата част отчетът трябва да е изложен по такъв начин, че да дава възможност за сравнение между предвидените средства и бюджетните данни от една страна, и от друга направените разходи и постигнатите резултати.

(3) След приключване на всяка календарна година **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** в срок допредставя подробен финансов отчет за разходването на средствата, съобразно предвидените разходи по програмата за развитие на социалните услуги, придружен с копия от съответните отчетни документи. Направените разходи се приемат само при представяне на надлежни според българското законодателство оправдателни документи.

(4) За допустими се приемат разходи за заплати, осигуровки, издръжка на лицата и др.

(5) Междинните отчети се одобряват от ръководителя на

VII. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

Чл.10. (1) Настоящият договор се прекратява по взаимно съгласие на страните.

(2) Настоящият договор се прекратява с изтичане на срока, за който е сключен.

(3) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** може да прекрати едностранно договора след отправено едномесечно предизвестие в случаи, че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ**:

1. Загуби качеството си на доставчик на социална услуга и в случай, че бъде отнет лиценза по ЗЗД и ППЗЗД.

2. Не спази задълженията си във връзка с представяне на финансовите отчети в предвидените срокове и формати или представените отчети и документи са с невярно съдържание.

3. Ако предлаганите услуги не съответстват на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги, което се установява с констативен протокол от комисия, назначена от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

4. В състава на комисията, назначена от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** по реда на чл.10, ал.4, т.3 от настоящия договор се включват задължително представители на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, АСП, ДАЗД, Обществения съвет по социално подпомагане и правоспособен юрист.

5. Ако **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** не предоставя договорените услуги или предоставя такива, които значително се отклоняват от типа на договорените услуги.

(4) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** може да прекрати едностранно договора с едномесечно предизвестие в случай, че **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** виновно не изпълнява задълженията си по този договор за предоставяне на необходимото финансиране и оказване на съдействие при предоставяне на социалните услуги.

VIII. НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА И НЕУСТОЙКИ

Чл.11. (1) В случай, че дейностите по предоставяне на социални услуги, предмет на настоящия договор, бъдат преустановени по вина на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, то той дължи на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** неустойка в размер на% от размера на предоставените до момента средства. Неустойката не изключва правото на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** да претендира за обезщетение за вреди по общия ред.

(2) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** трябва да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** средствата, разходвани за цели, извън предмета на настоящия договор, заедно със съответните лихви, считано от деня на неправомерното разходване на средствата.

(3) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** трябва да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** предоставените средства, в случай че изпълнението на съответната годишна програма за предоставяне на социални услуги бъде преустановено по вина на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, след заплащане на реално и разумно извършените разходи.

(4) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** трябва да възстанови на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** неизразходваните средства в едномесечен срок от прекратяване на договора.

(5) В случай, че дейностите по предоставяне на социални услуги, предмет на настоящия договор не съответстват на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги и това е установено с констативен протокол по реда на чл.10, ал.4, т.3 **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** дължи неустойка в размер на% от размера на средствата, предоставени му за месеца, за който е установено с, че услугите, не съответства на предвидените критерии и стандарти.

IX. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.12. (1) Не се допуска възлагане на дейности от програмата за предоставяне на социални услуги на подизпълнители, както и съвместно предоставяне на услугите с други лица, освен с изричното писмено одобрение на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

(2) В случай, че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** осъществява дейностите по изпълнение на програмата за предоставяне на социални услуги с партньори и/или подизпълнители, то първият (вещата организация) носи пълна отговорност за дейностите, възложени на партньори и/или подизпълнителя.

(3) Предоставянето и ползването на социалната услуга се извършва по реда на ЗСП, ППЗСП, ЗЗД, ППЗЗД и други подзаконовни нормативни актове.

Чл.13. Страните разрешават споровете, възникнали по повод изпълнението на настоящия договор, по взаимно съгласие, а при невъзможност – по съдебен ред.

Чл.14. За неуредени въпроси в настоящия договор се прилагат разпоредбите на действащото българско законодателство.

Чл.15. Настоящият договор се изготви и подписа от страните в три еднообразни екземпляра, два за **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** и един за **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:

ИЗПЪЛНИТЕЛ:

НАСОКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА УСЛУГА

I. Представяне на кандидатстващата организация/организации.

(цели, мисия, организационна структура, предишен опит по сходни проекти, размер на управляваните средства)

II. Програма за развитие на социалната услуга

1. Задачи на програмата

2. Анализ на ситуацията

(а) анализ на местните условия и потребности;

(б) списък на целевите групи и оценка на очаквания брой преки и косвени бенефициенти;

(в) характеристика на целевите групи.

3. Подробно описание на дейностите (план) и срок за изпълнение

Включете заглавието и подробно описание на всяка дейност в рамките на времетраенето на договора. Тук посочете видовете социални услуги за деца и лица, които ще се предлагат. Следва да се подготви и календарен план за дейностите.

4. Методика на предоставяне на социалните услуги

Посочете начина на предоставяне на всяка от услугите, описани по-горе. Опишете начина на работа по отделен случай, включително организацията на екипа, взаимодействието с клиентите, водене на документация и взаимодействие с други институции.

5. Организационна структура

5.1. Организационна структура за оперативно управление.

Опишете управлението на услугата. В случаите на предоставяне на услугата от партньори посочете разпределението на права и отговорности между партньорите.

5.2. Организационна структура за финансово управление.

Посочете календарен план за разходване на средствата по дейностите; Опишете движението на отчетните документи и функционалните структури, които работят с тях – приемат или изготвят, подписват или визират, класифицират и отразяват във финансовите отчети, архивират.

6. Структура на персонала (работен капацитет и квалификация на кадрите)

Опишете структурата на екипа за работа по програмата - управленски и специализиран. Опишете екипите за предлагане на всяка от услугите. Опишете основните отговорности на всеки от ключовия персонал и типовите отговорности на екипите за предоставяне на социалните услуги. Опишете начина и критериите за подбор, обучение и развитие на персонала. Посочете квалификацията на кадрите, които ще бъдат ангажирани в предоставянето на услугата.

7. Наблюдение и оценка

7.1. Очаквани резултати – посочете индикатори за отчитане резултатите и ефекта от предлаганите услуги. Те трябва да се основават на очакваните резултати, посочени в заданието за работа.

7.2. Представете методология за оценка на ефекта от услугата върху качеството на живот на потребителите, включително механизми за събиране на обратна информация от потребителите за резултатите от услугата.

8. Участие на партньори и подизпълнители

Опишете всеки един от партньорите и/или подизпълнителите, степен на участие и дейност, обосновка на ролята на всеки партньор/подизпълнител.

9. План за устойчивост на социалната услуга

Посочете възможностите за намиране на допълнително финансиране, което да обогати услугата, да увеличи капацитета и/или да повиши качеството. Как смятате да търсите финансова устойчивост и в какви срокове. Какъв план имате за запазване на кадрите, които предоставят услугата.

Моля опишете как програмата ще развие управленския и технически капацитет за предоставяне на социални услуги на местно равнище. Опишете и възможностите за мултиплициране и разпространение на резултатите от програмата.

10. Методология за оценка на ефекта от услугата върху качеството на живот на потребителите

Опишете съотносимостта на предлаганата социална услуга към критериите и стандартите за качество на социалната услуга; опишете механизмите за събиране на обратна информация от потребителите за резултатите от услугата. Опишете идеите си за подобряване на качеството на услугата.

КАРТА ЗА ПРОВЕРКА
на изискващи се документи
по конкурс за възлагане на социална услуга:
“.....”
по Заповед №/.....2008 год.

Предложение от.....

№	Документи за участие	ДА/НЕ	ЗАБЕЛЕЖКА
1	Удостоверение за вписване в регистъра към АСП и лиценз от ДАЗД.		
2	Копие от решение за съдебна регистрация.		
3	Удостоверение за актуално състояние		
4	Копие от картата за идентификация по БУЛСТАТ.		
5	Копие от удостоверението за вписване в централния регистър за ЮЛНЦ, определени за осъществяване на дейност в обществена полза		
6	Копие от годишния счетоводен баланс и от отчета за приходите и разходите на кандидатите за последните години.		
7	Декларации, подписани от управителя, съответно от членовете на управителния орган на кандидата относно обстоятелствата по т.5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6 на раздел II на документацията.		
8	Споразумение за партньорство (в случаите на консорциум).		
9	Автобиографии на кадрите, които ще бъдат ангажирани с предоставяне на социалната услуга, както и документи удостоверяващи квалификацията им		
10	Препоръки, свързани с опита на кандидата в сферата на социалните услуги, от предишни възложители или от партньори, със задължително посочени адреси и телефони.		
11	Програма за развитие на социалната услуга		

Заключение на комисията

.....
.....
.....
.....
.....

ДАТА:

КОМИСИЯ:

МАТРИЦА ЗА ОЦЕНКА

на съдържанието на
на предложения по конкурс за възлагане на социални услуги:

.....
по Заповед
град

Предложение:.....

Възможен максимален общ брой точки: 100

1. Институционален капацитет и състояние на кандидатстващата организация - 20 точки, в т.ч.:	Максимален общ брой точки 20:
Финансов капацитет и състояние на кандидатстващата организация.(5)
Опит в предоставянето на социални услуги.(10)
Опит в изграждането на партньорства с местните власти и НПО(5)
2. Програма за развитие на социална услуга	Максимален брой точки 40
Доколко ясно е дефинирано изпълнението на социалната услуга.(10)
Доколко са подходящи, последователни и практически осъществими предложените дейности.(10)
Обосновани ли са предложените разходи за изпълнението на дейностите по програмата.(10)
Наличие на адекватна система за мониторинг и оценка.(10)
3. Организационна структура и разпределение на персонала в съответствие с общата численост по Програмата за развитие на социалната услуга:	Максимален брой точки 15
Организационна структура за оперативно и финансово управление и квалификация на кадрите.(10)
Програми за подбор на персонал, развитие и обучение.(5)
4. Оценка на Бюджета	Максимален брой точки 25
Разбивка на разходите в рамките на предварително определения бюджет, - доколко бюджетът е ясен и подробен(20)
Възможност за привличане на допълнителни средства за предоставяне на социалните услуги - предмет на конкурса. План за устойчивост(5)
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ	

V. ПАРТНЬОРСТВО ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩНОСТТА

1. Проучени практики на партньорство на НПО и общинска администрация

В рамките на настоящия проект бе проведено анкетно проучване на разпространените български практики на партньорство в областта на социалните услуги в общността. Представители на НПО и общинска администрация от 14 общини в страната споделиха различни модели и методи на местно партньорство, както и нагласите си за разкриване на алтернативни социални услуги в общността и въвеждане на иновативни практики. Резултатите могат да бъдат обобщени в следните групи тенденции, проблеми и практики.

Тенденции

Няколко са споделените основни тенденции в отношенията между местните власти и частните доставчици:

- **Общините се възприемат като основни доставчици на социални услуги на местна територия. Местните власти разкриват и развиват предимно социални услуги „делегираната държавна дейност“.** Тенденцията може да бъде обяснена с осигуреното финансиране на услугите от републиканския бюджет. Съществуващите услуги “местна дейност” се ограничават предимно до домашен социален патронаж, както и до услугите в домашна среда, които се финансират по различни национални и оперативни програми за социално включване (социален асистент, домашен помощник, личен асистент). В анкетираните общини не са разкрити и не функционират мобилни социални услуги, които да се предоставят там, където са потребителите. В същото време, европейската практика показва, че такива услуги са особено ефективни по отношение на деца в риск, хора от третата възраст, както и по отношение на бездомни, просещи и лица със зависимости. Анкетата показва, че много малка е и частта на преходните социални услуги, които имат задачата да подготвят лица за извеждане от институционална грижа и да ги подкрепят за създаване на умения за самостоятелен начин на живот в общността.

- **Припознаване на НПО от страна на местните власти като надежден и полезен партньор в социалната сфера.** Все по-малко са общините, които считат, че партньорството с НПО е неприложимо за тях и нямат нужда от него. Над 90% от анкетираните общини считат, че партньорството с представители на третия сектор е полезно за местните власти в сферата на предоставяне на социални услуги, при разработване на съвместни проекти, за обучение на персонала и за осъществяване на инициативи за лобиране. От страна на общинските администрации е заявено признание на капацитета на третия сектор за развитие на алтернативни услуги в общността.

Съществуващите форми на партньорство включват:

- възлагане на предоставянето на социални услуги от страна на общините на частни доставчици въз основа на конкурс;

- привличане на представители на нестопански организации, работещи в социалната сфера, за участие в Обществения съвет за социално подпомагане към Общинския съвет и в други консултативни органи;
- предоставяне на сграден фонд от страна на общината за предоставяне на социални услуги;
- провеждане на съвместни кампании и инициативи на общините и нестопанските организации;
- съвместно разработване на проекти, включително съфинансиране;
- договори за партньорство с нестопански организации по оперативните програми.

Проблеми

- Анкетиранияте представители на общинска администрация идентифицират следните основни проблеми в партньорството им с нестопанските организации:

- недостатъчно и неравномерно развитие на нестопанския сектор в средните и малките населени места;
- недостатъчно публично финансиране на представителите на нестопанския сектор;
- липса на нагласи в НПО-партньорите за споделяне на рискове и отговорности;
- регламентиране на конкурсите като единствена възможност за възлагане предоставянето на социални услуги от страна на общината на частни доставчици.
- представителите на общинската администрация имат ограничена свобода в процеса на социално договаряне, необходимо е нормативно регулиране на прякото договаряне.

- Анкетиранияте НПО споделят по-изчерпателен списък от проблеми, влияещи върху партньорството с общините:

- **Социалните услуги не се планират и не се развиват съобразно местните потребности.** Всички анкетирани заявяват, че правят оценка на нуждите и стратегическо планиране в областта на социалните услуги. Но от практиката става ясно, че една част от общинските стратегии не почиват на реална оценка на потребностите на целевите групи, а в други общини потребностите многократно надхвърлят планираното развитие.
- **Публичното финансиране на социалните услуги от общинския бюджет е недостатъчно.** Предоставянето на качествени социални услуги на територията на общините е свързано с адекватното им финансиране. В същото време, практика показва, че относително малка част от общинския

- бюджет се използва за предоставянето на социални услуги. Сред анкетираните общини тази част варира от 4.4% до 15%.
- **Преобладаващата част от средствата за финансиране на социалните услуги, които се предоставят на територията на отделните общини, се осигурява от републикански бюджет.** Тази тенденция регистрира устойчивост през последните 6 години. В същото време, не е реално да се очаква всички социални услуги да се финансират от републикански бюджет. Общините са тези, които се намират близо до хората и следва да решават проблемите, които възникват на това ниво. Не е възможно ефективен отговор на потребностите на населението от услуги, ако разкриването на отделните алтернативни услуги се обвързват изцяло с републикански бюджет. Необходимо е да се създаде мотивация у общинските администрации да финансират все повече услуги като местни дейности. Голяма част от новоразкритите алтернативни социални услуги са стартирали със средства по проекти, включително по европейски и международни програми. Устойчивостта на тези услуги обаче не може да бъде осигурена след финала на проектната фаза, без финансовия ангажимент от страна на общината.

Споделени и от двете групи анкетирани (НПО и общинска администрация) са две ключови характеристики на социалните услуги, а именно:

- **Слабо и неравномерно предоставяне на алтернативни социални услуги.** Разбирането на анкетираните за алтернативни социални услуги в общността се свежда до услугите в общността, споменати в ППЗСП и с предвидени финансови стандарти от републикански бюджет. В по-голямата част от анкетираните общини се разкриват само защитени жилища, центрове за обществена подкрепа, центрове за работа с деца, клубове за пенсионера, дневни центрове. Не се развиват алтернативни социални услуги в домашна среда. А за съжаление има и общини, които споделят, че изобщо не предоставят алтернативни социални услуги.
- **Ограничено прилагане на социалното договаряне.** Шест години след въвеждане на социалното договаряне, все още е малък броя на общините, които са провели конкурс за възлагане на определени социални услуги на външен доставчик. Правят впечатление и нагласите на някои общински администрации към възлагането на социални услуги на външни доставчици като към „неприложим” подход. В този смисъл е необходимо да се работи за промяна на обществените нагласи и нагласите на ключовите участници в процеса на предоставяне на социални услуги.

Добри практики

- **Обратна връзка с потребителите.** Всички анкетирани твърдят, че поддържат обратна връзка с потребителите за качеството на предоставяните услуги. Изобщо приемането на идеята, че с потребителите следва да се поддържа обратна връзка за оценка на качеството на услугите, е крачка напред в развитието на социалните услуги. Дори тази връзка на моменти да е формална, самите потребители също развиват едно критично отношение към доставчиците и качеството на услугите, което е важно за по-нататъшното развитие и структуриране на социалните услуги.
- **Работещи обществени съвети.** От обобщаването на практиката на анкетираните във връзка със съществуването и ефективността на обществените съвети по социално подпомагане към общинските съвети е видно, че в по-голямата част от общините е изграден обществен съвет. Много малък е броят на общините, където такъв съвет все още не е формиран. В общините, в които има изграден обществен съвет, се поставя въпросът доколко този обществен съвет е съставен на формален принцип и до каква степен в него са включени представители на организации и доставчици, които са представителни за района. Практиката показва, че е възможно общественият съвет да бъде работещ и ефективен орган, който генерира идеи в сферата на социалните услуги. Все повече общини при формиране на обществените съвет са включили представители на нестопански организации, доставчици на социални услуги. Представителите на общинските администрации споделят, че и НПО не винаги са активни и конструктивни членове на обществените съвети.
- **Общините се интересуват от чуждестранния добър опит и успешни практики.** И двете групи анкетирани проявяват интерес към успешни чуждестранни модели в сферата на социалните услуги. Конкретното познание за успешни чужди модели и практики е натрупано в повечето случаи в резултат на партньорство с чуждестранни организации, партниращи си с организации, предоставящи услуги на територията на съответната община. Представителите на общинските администрации имат интерес към участие в обучения за изучаване и запознаване с добри практики. В същото време, липсата на финансов ресурс за устойчивото им прилагане в българската практика се отчита като пречка за обогатяване на социалната практика на територията на съответната община.
- **Персонални бюджети.** По отношение на прилагането на иновационни модели на финансиране на социалните услуги, като например персоналните бюджети, общините имат различни становища. Някои анкетирани считат, че персоналните бюджети са добра форма за финансиране и предоставяне на социални услуги. Други - макар че принципно ги одобряват като модел – считат, че са

неприложими в български условия поради ниската култура на потребление на социални услуги. Допълващи предложения има за прилагане на ваучерна система за ползване на социални услуги.

2. Партньорство в процеса на предоставяне на социалната услуга

Резултатите от анкетното проучване, както и от проучването на социалната практика в страната, показваха, че партньорството на местно ниво често се разпознава по-скоро и приоритетно в етапите на инициране и финансиране на конкретната социална услуга. Подценява се фактът, че развитието и устойчивостта на социалните услуги в общността зависят в голяма степен от наличието и ефективността на партньорските взаимоотношения между НПО-доставчиците на социални услуги и общинската администрация в конкретното населено място. Ясното разграничаване и взаимното допълване на отговорностите на двете страни в цялостния процес на планиране, доставка и управление на социалната услуга са сред ключовите фактори за нейното устойчиво развитие и за предоставянето ѝ на повече нуждаещи се хора.

Подобна съпричастност и съвместна ангажираност на НПО и общината по отношение на социалните услуги произтича както от споделената им роля на доставчик на социални услуги (често на една и съща услуга – поради регламента на финансиране), така и от общата им цел за качество на предоставяната грижа и за ефективно управление на финансовите ресурси.

Партньорството по отношение на социалната услуга следва логиката на управление на услугата и, в този смисъл, може да бъде договорено и осъществено от НПО и общината стъпка по стъпка. Така местните партньори работят заедно - съобразно своята рол и със знание за отговорностите и резултатите от дейността на другата страна. В българската социална практика има успешни примери за партньорско участие в цялостния процес на предоставяне на дадена услуга – посредством работата на т.нар. Смесена комисия или Управителен съвет. В състава на този местен орган, сформирани специално за предоставянето на конкретна услуга, участват избрани (постоянни) представители на общинска администрация, НПО-доставчика на социалната услуга, Дирекция “Социално подпомагане” и Дирекция “Бюро по труда”. Партньорите работят съгласно правила и процедури, одобрени от всички участници, но достатъчно гъвкави, за да дават възможност за вземане на решения, надхвърлящи ограниченията на даден регламент и отразяващи сложността на човешките потребности от подкрепа.

Независимо от конкретната форма на партньорство (комисия, съвет, др.), партньорските действия и стъпки съпровождат основните етапи от доставка на социална услуга, които могат да бъдат представени накратко така:

- **Първа стъпка: Партньорство в проучване на местните потребности от конкретна социална услуга и нейното планиране**

Проучването трябва да бъде ежегодно и да включва представителна извадка от потенциалната целева група – деца и възрастни в социален риск.

Ролите могат да бъдат ясно разграничени, съобразно наличния професионален ресурс, необходими материални и комуникационни ресурси. В населено място с добре работещи НПО, техни експерти могат да разработят анкетни карти или структурирани интервюта за потенциални потребители и техни близки/ законни представители, с помощта на които да проучат актуалните потребности от социални услуги и да приоритизират необходимите услуги. Общинската администрация може да предостави информация за целевите групи, за общинската стратегия за социална работа с тях и за местните ресурси, които може да привлече за развитието на дадена услуга. Двете страни могат да изготвят краткосрочен и средносрочен план за развитие на дадена социална услуга, с ясни отговорности, срокове и ресурси.

- **Втора стъпка: Партньорство в информирането на общността за старта на конкретна социална услуга**

Навременният старт на социалната услуга е пряко повлиян от добрата информираност и готовност за участие на потенциалните ползватели на услугата. На този етап НПО активно информира хората в неравностойно положение за същността и спецификата на социалната услуга, за условията за достъп до услугата, за правата и отговорностите на самите потребители и техните близки, както и за ангажиментите на доставчика на услугата. НПО организира информационна кампания сред целевите групи, консултира заинтересованите в офиса си, предоставя информация пред социални, образователни и културни институции, медии, НПО партньори, бизнес. Общинската администрация легитимира социалната услуга, като представя мястото на услугата в общинската стратегия за местно развитие и собствената си роля в този процес. Общината обявява подкрепата си за доставчика и за развитието на услугата – с конкретни ангажименти, срокове, отговорни лица и т.н. В същото време, общината легитимира конкретния проект и дейността на НПО-доставчика пред местните държавни институции, които са ангажирани със социалните услуги – Дирекция “Социално подпомагане”, Дирекция ”Бюро по труда”, др.

- **Трета стъпка: Партньорство в подбора на потребители на услугата**

Цел на съвместните отговорности на партньорите на този ключов етап за услугата е аргументираният избор на потребители съобразно ясни обективни критерии и одобрена от всички участници процедура (отговарящи на действащото законодателство). Кандидатите за потребители и техните близки са запознати с критериите и процедурата за избор, както и със състава на съответната комисия или съвет. Дейността е изключително важна поради факта, че услугата може да обхване много по-малък брой потребители от действително нуждаещите се, както и поради необходимостта да се търсят други форми на подкрепа за хората в рискована ситуация, които не могат да бъдат обхванати от конкретната услуга (насочване към друга социална услуга, финансова помощ, хуманитарна помощ, консултиране, др.).

- **Четвърта стъпка: Партньорство в подбора на преки доставчици на услугата**

По подобие на горната стъпка, се разработва процедура за подбор на кандидатите да предоставят социални услуги – социални асистенти, домашни помощници, лични асистенти, персонал в различните центрове за услуги в общността. Участието на партньорите в тази процедура (посредством работата на Смесена комисия, Управителен съвет или друга структура) дава възможност за прозрачен и мотивиран избор на най-подходящите кандидати съобразно одобрените от партньорите критерии за необходимо образование, опит в предоставяне на социални услуги и мотивация за работа с хора с увреждания и хора в социален риск (отговарящи на действащото законодателство). Когато кандидатите за работа са безработни хора, в състава на комисията/ съвета взема участие и представител на Дирекция “Бюро по труда”.

- **Пета стъпка: Партньорство във финансирането на услугата**

Всяка социална услуга в общността стартира с ясен план за процеса на финансирането ѝ, за необходимите и за наличните финансови ресурси, за основните и алтернативните източници на финансиране. Обща отговорност на доставчика на услугата и на общинската администрация е отговорността пред потребителите на услугата, които заявяват потребността си от подкрепа и сключват договор за ползването ѝ. Подобен договор има не само юридическа стойност, с определени срокове, права и задължения, но и социална стойност и ценност, надхвърлящ едногодишния срок – това е договор за взаимно доверие и ангажираност на подкрепящите и подкрепяните. В този смисъл, подкрепящите носят отговорността да осигурят необходимото качество, ресурси и устойчивост на всяка услуга, за която има заявени потребности и сключени договори с потребители. Отговорността включва предварително планиране на финансовите ресурси, осигуряване на тяхната наличност с помощта на основните и алтернативни източници, както и ясен план за развитие на услугата в периоди без осигурено финансиране (при забавяне на финансирането по национални и оперативни програми, в период между края на даден проект и преди старта на нов проект, др.). Колкото по-детайлно е разработен планът за финансиране на услугата, толкова по-ограничени са рисковете от нейното прекъсване и рисковете за нейните потребители. Всеки от партньорите има собствена ясна отговорност по отношение на устойчивото предоставяне на услугата (от самия ѝ старт и в хода на конкретния проект за доставка), която е споделена и договорена с другата страна. Практиката показва ползите от подобно договаряне под формата на различни споразумения за партньорство, управление и финансиране на социалната услуга, които ангажират страните по-дългосрочно – отвъд кратките срокове на един проект и отвъд границите на конкретната група потребители.

- **Шеста стъпка: Партньорство в мониторинга и контрола на услугата**

Текущият мониторинг и контрол върху процеса и качеството на социалната услуга гарантира непрекъснатата обратна връзка от страна на потребителите относно развитието и резултатите от услугата, както и относно

проблемите и рисковете, свързани с нея. Това е инструментът за непрекъснат обмен на информация между всички участници в процеса, който подпомага изпълнението на комплекс от задачи:

- оценка на предоставяната услуга и прогноза за нейното развитие;
- оценка на рисковете за потребителя и прогноза за управлението на рисковете;
- сравнителна оценка и анализ на резултатите в рамките на определен период (тримесечие, шестмесечие, др.).

Акумулираните данни от мониторинга представляват критична база информация, която дава възможност за количествен и качествен анализ на факти и тенденции от практиката, както и за формулиране на аргументи за промяна на отделни параметри на услугата или за инициране на нова услуга.

В този смисъл, партньорството на доставчика и общинската администрация в тази дейност гарантира избора на ясни индикатори за мониторинг и оценка като общ инструмент за развитие на услугата, който надхвърля целите и продължителността на мониторинга на конкретната схема за финансиране. Местните партньори наблюдават социалната услуга в цялостния процес на инициране и предоставяне, както и в периодите без финансиране, и по този начин събират разнообразна информация за потребността и полезността на услугата за хората в конкретното населено място и за възможни нови източници на финансиране и собствен принос (общински бюджет, местен бизнес, съвместни проекти, доброволен труд, др.). Така мониторингът има по-широк, аналитичен и консултативен характер, в сравнение с приоритетно оценъчния характер на дейността в рамките на един кратък проект.

Мониторингът може да бъде провеждан от местната Смесена комисия/ Управителен съвет, сформирани за конкретния проект, или от подобна структура, наблюдаваща всички социални услуги в общността.

- **Седма стъпка: Партньорство в публичното представяне и обсъждане на резултатите, трудностите и перспективите за развитие на социалната услуга**

Прозрачността и публичността в областта на социалните услуги са основен фактор за професионализма и качеството на предоставяната грижа, както и за подкрепата на нейното развитие от страна на всички заинтересовани страни. Публичните изяви могат да имат различен формат:

- информационна среща;
- ден на отворените врати;
- ден на потребителите;
- кръгла маса;
- семинар;
- конференция;
- интернет форми (страница, сайт, форум, др.);
- медийни изяви и др.

Общата цел е навременно и периодично информиране на обществеността за целите и резултатите от предоставяната социална услуга, както и за конкретния принос на всяка от партниращите страни.

Конкретните цели могат да включват:

- представяне на процеса и резултатите от конкретната услуга;
- представяне на мнението и проблемите на целевите групи деца и/ или възрастни, както и проблеми на конкретни техни представители, с цел повишаване на чувствителността на техните съграждани;
- проучване и анализ на възможностите за инициране и предоставяне на допълнителни социални услуги и/ или на пакет от услуги;
- привличане на доброволци за предоставяне на конкретна социална услуга;
- привличане на нови партньори и съмишленици за развитие на конкретна социална услуга и на местната социална политика;
- привличане на ресурси (човешки, материални, финансови) за конкретни инициативи в рамките на услугата и за подкрепа на конкретни хора в неравностойно положение;
- популяризиране на постиженията и опита в конкретната социална услуга и практика (заедно с трудностите и рисковете) с цел тяхното приложение в други населени места или в други услуги по един информиран и добре планиран начин.

Партньорството на този етап от предоставяне на социалната услуга потвърждава, че социалната работа има обща мисия – мисията да помогнем на всеки човек в риск да бъде част от общността по един достоен начин. Помощта и партньорството могат да имат различни лица – хуманитарна инициатива, проект, програма, общинска стратегия, законодателна инициатива. Нещо повече, лицата на хората, нуждаещи се от подкрепа, са също различни. За това публичните изяви имат още една цел – да извадят от анонимност хората, попаднали в голямата група на “нуждаещи се”, като разкажат сами за собствените си преживявания, проблеми и мечти.

3. Партньорство в устойчивото развитие на социалните услуги в общността

- Цел на дългосрочното партньорство между НПО-доставчици на социални услуги и общинска администрация

Партньорството между НПО-доставчиците на социални услуги и Общинската администрация за дългосрочно развитие на социалните услуги, предоставяни в общността, произтича от дълъг списък разнообразни аргументи, между които:

- общи цели за реформиране на институционалните услуги и за предоставяне на повече и по-качествени социални услуги в общността в населеното място;

- положителни, непосредствени и видими резултати за местното развитие (в социалната сфера, заетостта, образованието и обучението на деца и възрастни, в превенцията на риска за различни групи нуждаещи се, други);
- укрепване на общия местен капацитет (на държавни институции и частни доставчици) за управление на различни социални услуги;
- укрепване на организационния и професионалния капацитет на местните НПО-доставчици на социални услуги;
- гъвкавост на услугите съобразно местния контекст и потребности;
- грижа за най-нуждаещите представители на общността – деца и възрастни;
- финансова ефективност на социалните услуги в общността;
- споделяне на отговорностите и рисковете в процеса на развитие на социалните услуги;
- развитие на нови социални практики, отразяващи местните потребности от социални услуги и местните ресурси за инициране на нови услуги и, на тази основа, обогатяване на социалната практика в страната и възможности за законодателна инициатива в областта на социалните услуги;
- професионализация на социалните услуги в общността;
- развитие на пазар на социални услуги, нуждата от които нараства непрекъснато на национално и европейско ниво.

Списъкът е отворен и може да бъде продължен не само с допълнителни аргументи, но и с конкретни примери от социалната практика в страната. Както аргументите, така и примерите на устойчиво партньорство могат да бъдат ползвани като обща рамка за планиране и осъществяване на конкретни партньорски дейности, както и за подновяване на партньорски инициативи, прекъснати или забавени поради различни обективни или субективни трудности (смяна в мениджмънта на една от страните, трудности при финансирането на услугата, ограничения в нормативната база или в регламента на дадена схема за финансиране, предишен негативен опит в партньорството, др.).

2. Форми на дългосрочно партньорство в социалната сфера

Както беше представено по-горе, партньорството между НПО-доставчиците на социални услуги и общинската администрация се регламентира най-ясно в договорните отношения за предоставяне на конкретна социална услуга. Договорните отношения могат да бъдат отношения между възложител и доставчик, както и между доставчик и партньор, но и в двата случая те коментират предоставянето на една социална услуга в определени параметри – времеви, финансови, материални, др.

В същото време, устойчивостта на социалните услуги предполагат и устойчивост в отношенията между партньорите, която надхвърля рамките на едногодишните проекти и се разпознава от цялата общност в:

- общата визия за развитието на услугите;
- споделените позитивни нагласи към хората в неравностойно положение;
- ясните отговорности на всеки партньор към проблемите на нуждаещите се;
- общите етични стандарти на социална работа;
- общ професионален език.

Нещо повече, подобна нагласа и работа за дългосрочно партньорство би трябвало да се разпознава не само между общинска администрация и един частен доставчик на конкретна социална услуга, но и по отношение на други местни НПО – предоставящи други социални услуги и работещи в подкрепа на хората в неравностойно положение. Работата на различни (често конкуриращи се) НПО в една община поставя допълнителни изисквания към дългосрочното партньорство (пomeжду им и между тях и общината), между които:

- ясни критерии за избор на партньори;
- заявени общи и специфични приоритети в социалната работа и в партньорските взаимоотношения;
- договорени общи дългосрочни цели на партньорство;
- договорени индикатори за мониторинг и оценка на ефекта от партньорските инициативи;
- етични правила на партньорство;
- механизми за преодоляване на трудности в процеса на договаряне и партньорство.

Формите на партньорство (споразумение, договор, програма на изследователски екип, дейност на работна група, консултативна група, застъпническа група, дейности на обществения съвет за социално подпомагане, др.) отговарят на целта на партньорството и се променят съобразно процеса на развитие на социалните услуги. Те осигуряват възможности за участие на всеки от партньорите, които са адекватни на капацитета и мотивацията за собствен принос.

3. Съвместни дейности за устойчиво развитие на социалните услуги в общността

Практиката показва наличието на голямо многообразие от успешни съвместни дейности, които могат да имат краткосрочен характер (еднократни хуманитарни кампании, проучвания, публични форуми, др.) или дългосрочен, устойчив характер (разработване и въвеждане в практиката на модели и стандарти на професионална грижа, разработване и осъществяване на общински стратегии и планове за действие в подкрепа на хората в неравностойно положение, развитие на местен капацитет за управление на социални услуги, др.).

Съвместните дейности могат да имат различен формат, подход и продължителност. Водеща при организацията на съвместните инициативи е тяхната цел - както по отношение на целевата група (деца/ възрастни с увреждания, хора в риск, техни близки, специалисти, медии, др.), така и по отношение на местния капацитет за социална работа и политика (местна власт,

НПО, специалисти, академична общност, доброволци, др.). Те трябва да допринасят за защита на интересите на хората в неравностойно положение и за повишаване на качеството на социалните услуги.

По-долу са представени разнообразни съвместни дейности на НПО и общинска администрация, които имат дългосрочни цели и изискват дългосрочно партньорство на местно ниво:

- Активна работа на Обществения съвет по социално подпомагане към общинските съвети за:
 - генериране на идеи, планове и проекти в областта на социалните услуги;
 - изготвяне на предложения за финансиране или допълнително финансиране на доказали ефективността си социални услуги със средства от общинския бюджет;
 - изготвяне на доклад-предложение за закриване или разкриване на социални услуги.
- Участие в проучване на местните потребности от различни социални услуги (институционални и в общността) сред деца и възрастни в неравностойно положение. Дейността има за цел инвестиране, предоставяне и развитие на социални услуги, за които има споделени потребности и, следователно, условия за устойчиво развитие.
- Съвместни анализи на развитието на наличните социални услуги на местно ниво:
 - анализ на качеството и финансовата ефективност на услугите;
 - сравнителен анализ на различните услуги в общината.
- Планиране на развитието на доказалите ефективност социални услуги, в общинските планове за развитие, включително:
 - планиране на финансови ресурси за тяхната устойчивост;
 - обсъждане на възможности за съфинансиране на социални услуги от страна на общинския бюджет и за собствен принос в развитието на услугата от страна на НПО-доставчика/ доставчиците.
- Съвместен мониторинг на качеството и устойчивостта на предоставяните социални услуги от страна на общината и на доставчиците (по утвърдени и от двете страни критерии и индикатори за оценка).
- Периодично представяне на развитието на различните социални услуги в общността и на резултатите за преките потребители (деца, възрастни) пред Общинския съвет.
- Съвместно разработване на проекти (местни, национални, международни) за социално включване и социални услуги, предвиждащи съфинансиране и собствен принос в осъществяването на проектни дейности и услуги.
- Съвместно обучение на НПО и Общинска администрация за устойчиво развитие на социалните услуги и за качествена професионална грижа на потребителите.

- Провеждане на съвместни кампании и инициативи на НПО-доставчици на социални услуги и Общинска администрация за популяризиране и развитие на услугите и за привличане на нови местни партньори (доброволци, бизнес, образователни институции, медии, други).
- Съвместно наблюдение на успешни практики в областта на социалните услуги на територията на страната и в европейски страни, прилагачи подобен модел на предоставяне на социални услуги в общността.
- Съвместно представяне и популяризиране на собствения успешен опит пред съседни общини и други заинтересовани страни.
- Съвместни инициативи на НПО и Общинска администрация за застъпничество, насочени към развиващите социална политика държавни институции (МТСП, АСП, АЗ, ДАЗД).

В зависимост от местния капацитет за работа в партньорство и в мрежа, дейностите могат да включват по-широк кръг партниращи си организации и местна власт.

4. Популяризиране на партньорството и резултатите

Дейността има за цел:

- прилагане на модела на партньорство в местната социална политика практика;
- осмисляне на резултатите от партньорството в контекста на местната социална политика и на перспективите за развитие;
- мултиплициране на социалната практика и модела на партньорство.

Партньорите популяризират модела, постиженията и опита си чрез разнообразни методи и канали за комуникация, насочени към заинтересованите страни, между които:

- провеждане на атрактивни публични инициативи и дарителски кампании за крайно нуждаещи се съграждани;
- мобилизиране на общността по ключови социални проблеми;
- поддържане на постоянни рубрики в сайтовете на общината и на НПО за съвместните инициативи за развитие на социални услуги;
- изготвяне и публикуване на годишни отчети за реализираните съвместни инициативи/ проекти за социални услуги;
- обучение и консултиране на други общини и НПО по технологията на социална работа и партньорство;
- работа с местните медии за популяризиране на модела на партньорство.

В заключение, анализът на социалната практика в България показва наличието на многобройни добри примери на публично-частно партньорство в процеса на инициране и предоставяне на социални услуги в общността.

В същото време, остава предизвикателството как тези добри примери да прерастнат в устойчив модел на партньорство в реализирането на местната

социална политика. Пред НПО и общинската администрация в цялата страна стоят няколко основни задачи:

- да договорят общите и специфичните си отговорности в цялостния процес по планиране, гъвкаво предоставяне, финансиране, мониторинг и оценка на пакет от социални услуги в общността, които да отговарят на местните потребности от услуги и на местните ресурси за развитие на тези услуги;
- да тестват в практиката този договор и да го превърнат в модел за устойчиво партньорство, който да се прилага в местната социална политика независимо от промените в мениджмънта на който и да е от партньорите;
- да инициират застъпнически кампании и законодателни инициативи (като част от модела на партньорство), които да въздействат върху приоритетите в социалната политика на държавата, да стимулират развитието на социалните услуги на национално ниво, и да предлагат работещи инструменти за защита на правата и интересите на хората в неравностойно положение.

Екипът на ИСУО и БЦНП ви желае успех!